

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2010/11:13

Stenografiska
uppteckningar
2010/11:13

Fredagen den 3 december

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från extra möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 28 november 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 7 december 2010

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9 och jag förklarar sammanträdet öppnat. Det är ett mycket långt sammanträde schemalagt, och jag väddar därför till återhållsamhet och till en stark fokusering på det som är politiskt väsentligt.

Jag skulle vilja testa en fokuseringsorienterad hantering. Det finns vissa fall där det varit överläggning i utskott. Vid en del överläggningar anmäls avvikande mening, vid andra inte. I de fall där vi haft en överläggning i ett fackutskott och det inte finns några avvikande meningar skulle jag vilja att vi går mer eller mindre direkt till beslut, om inte något skett de senaste 24 timmarna eller så. Detta har jag diskuterat med vice ordföranden, och hon tyckte att det var okej. Dess värre är hon inte här i dag, utan ersätts av Bo Bernhardsson.

Vi hälsar Anders Borg och Peter Norman med medarbetare välkomna. Den första punkten är en återrapport från den 28 november och gäller Irland. Sedan har vi avslutningsvis en formell punkt, där man alltså formellt godkänner det som man överenskommit. Jag föreslår att vi slår ihop de två punkterna.

Anf. 2 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig nämna att jag och Peter Norman är här med våra statssekreterare Susanne Ackum, Hans Lindberg och Johanna Lybeck. Johanna Lybeck är här för första gången i egenskap av statssekreterare men har tidigare närvarat många gånger som representant för både Riksbanken och departementet.

Jag börjar med en återrapport, beskriver därefter läget lite grann och säger även något om tiden framöver. Med tiden framöver avses låt oss säga en bit in på nästa vecka.

Det var ett lite speciellt möte vi hade förra söndagen. Dels hade vi diskussionen om Irland, och rent logistiskt blev den märklig. Vi blev extrainkallade sent på lördagskvällen. Vi fick besked om att det var ett fysiskt möte vid nio-tio-tiden på kvällen. Givet att det var snöstorm i

Sverige innebar det ett logistiskt problem, men värre var att det kommit flera centimeter snö också på Irland. När vi väl tagit oss till Bryssel satt irländarna fast i Dublin i flera timmar. Hela mötet gick gå på tomgång i ett par tre timmar för att den irländske ministern skulle kunna ta sig till mötet.

Det är tydligt att situationen är mycket pressad. Det var inte fråga om att ha en diskussion om huruvida man behövde göra paketet för Irland. Ett antal glädjande saker kom fram gällande det irländska paketet. Jag vet att till exempel Vänsterpartiet reste frågan hur man skulle hantera bankerna, och det var vi genuint osäkra på. Den information vi nu har fått är mycket tillfredsställande. Det faktum att man nu gör kapitalinjektionerna bara som aktier betyder att man i praktiken tar över bankerna. Nu har man så att säga gjort slut på sina medel och kan inte längre fippla runt, utan nu är det riktiga kapitalinjektioner av första klassens ägarkapital som stoppas in i bankerna. Det är bara att beklaga att det inte gjordes för ett och ett halvt till två år sedan.

Man gör också kraftig hair cut på junior debt, alltså den del av bankernas lån som inte är kopplad till en säkerhet, alltså till en fastighet eller något sådant. De skrivs ned med 80 procent. De som tjänat på att ta risker med att låna till banker som varit instabila får ta konsekvenserna av det. Man gör även en mycket kraftfull omstrukturering av den irländska banksektorn. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Det är ett mycket tufft program. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Vi visste att centralbankschefen, såsom tidigare anställd på Resolution Trust Company, kan mycket om dessa hanteringar. Finansministern själv beskrev det som att man genomför en svensk bankkrishantering med undantag för att man inte har en centralbank. Det är den speciella aspekten.

Flera saker är viktiga att komma ihåg. Det första är att man därmed har bättre förutsättningar att få tillbaka en del av skattebetalarnas pengar – om vi så småningom ser att huspriserna och fastighetspriserna på Irland åter går upp och de faktiskt har >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< banker som fungerar. De kommer förstås inte att vara av den storlek och omfattning som före krisen, utan de har förmodligen förlorat mycket pengar. Men eftersom skattebetalarna nu gör injektionen av kapital är det relativt troligt att man kan få tillbaka rätt mycket av det. Dessutom tillförde man det ytterligare kapitalet i september–oktober – också det har gjorts på en så pass låg nivå.

Bankhanteringen är positiv enligt den bedömning vi nu kan göra. Det finns förstås stora möjligheter att göra fel och gå bort sig i en sådan hantering, och risken är stor att man sedan inte är transparent med det, men man har i alla fall börjat med den inriktning som åtminstone för min del var ett klart viktigt steg framåt.

Sedan har de naturligtvis en tuff hantering av offentliga finanser. Som ni vet valde vi att skjuta fram excessive deficit procedure och slutdatumet till 2015. Det var helt enkelt för att irländarna skulle få ytterligare ett år på sig. Vi hade ingen invändning mot att man gjorde så, men jag vill i detta sammanhang rekommendera er att läsa den prognos som i veckan kom från kommissionen. Irländarna är i en sits där de går in i nästa kris med 135 procents skuld av offentlig sektor. Det betyder att även med

deras mycket långa löptider ska strax under 20 procent av bnp omsättas varje år. Det kommer naturligtvis att ställa irländarna inför väldiga bekymmer när det nästa gång dras undan likviditet och det blir osäkerhet på marknaderna. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det som är viktigt för nämnden och för oss, även om det var rätt kontroversiellt på mötet och inte riktigt återspeglas i de sparsmakade anteckningarna, är det som står i bil. 3. Vi sade ungefär det som står i bilagan. Det är en i sak korrekt beskrivning.

Både på mötet med eurogruppen och vid Ekofinmötet gjorde jag längre inlägg för att redogöra för hur det förhåller sig i Sveriges riksdag. Vi är nu i den situationen att vi i praktiken har en nästan 80-procentig uppbackning i parlamentet för stödpaketet. Det uppskattade irländarna mycket. Jag vill gärna berätta det för er för det uppfattas som en solidaritetshandling. Vi uppfattas inte som ett land som vare sig har ett direkt egenintresse eller är ute efter att på något sätt straffa dem, vilket man ibland har känslan av att en del andra länder vill göra.

Det viktiga att understryka var att ett antal villkor var centrala för oss om detta skulle vara möjligt. Det är de fem punkter som vi haft uppe. Nu driver vi dessa fem punkter. Det gäller att vi ska få en fördelning på utbetalningsplanen som återspeglar kreditprioriteringen, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det är med utgångspunkten att vi och Danmark är väldigt samordnade. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Vi har understrukit vikten av den sociala sammanhållningen dels i termer av varaktiga skador, alltså att man minimerar det som kan komma på utbildningssidan, dels i termer av att försöka hitta en socialt balanserad finansiering där väl fastighetsskatt och inkomstskatt är sådant som man bör överväga. Slutligen tog jag också upp bolagsskatten. Jag använde den formulering som Bo Bernhardsson använde vid jag tror det var förrförra mötet, nämligen att det är en sak att vi bestämmer oss för att gå med på dessa lån, men att vi i så fall har ett antal åsikter, views, om hur det hela bör ske. Vi måste i detta sammanhang utgå från respekten för den irländska demokratin.

Jag underströk också, och det har nog väckt en del irritation, att detta för vår del är något som måste beslutas om från fall till fall och att det i närtid inte är sannolikt att vi kommer att göra bedömningen att vi deltar i ytterligare räddningspaket. Den bedömningen kan man naturligtvis tvingas ändra om himlen faller ned över oss eller vad som nu kan inträffa. Det var dock viktigt att göra den markeringen. Det var lite kontroversiellt mot bakgrund av att de andra inte anser att man ska vara öppen med sina prioriteringar mot det offentliga.

Det här var den första tredjedelen av mötet. Den övriga tiden ägnades åt två andra länder, nämligen Portugal och Spanien. Där kan jag åter rekommendera att ni läser igenom prognoserna och framför allt tabellbilagorna. Det som är så frapperande med Portugal och Spanien är att de under lång tid och systematiskt tillåtit utlandsskulden att växa. De har kört bytesbalansunderskott på mellan 5 och 15 procent. I Portugals fall tror jag att de har arbetat upp en 50–60-procentig skuld under den senaste fem–sex-årsperioden. De har alltså tillåtit extrema obalanser.

En av mina medarbetare, Hans Lindberg, berättade att när Bengt Dennis skulle till finansutskottet brukade han egentligen bara vilja ha

med sig en bild och det var på bytesbalansen, för den avgör så oerhört mycket av ens utsatthet, om man är skuldsatt mot omvärlden eller inte. Om man blir skuldsatt i tider av stor oro får man nästan bara skräp-kapital, alltså inte långsiktigt solitt investeringskapital utan kortsiktigt spekulativt kapital. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu har det hänt en del andra saker. Före mötet, eller till och med under vårt möte, fick vi meddelande från tyskarna och fransmännen att det hade pågått överläggningar mellan Angela Merkel och president Sarkozy. Som ni vet började den här oron efter Europeiska rådet, efter att Merkel börjat tala om att man även skulle ha privat skuldstrukturering. Nu har man talat om ESM, Europeiska stabilitetsmekanismen. Det var ett par besked som kom från Tyskland och Frankrike, om de nu blir gällande.

Det ena är viktigt för oss som står utanför. Planen är nämligen att göra detta på basis av enbart euroländerna och artikel 136, om jag minns fördraget rätt, alltså inte att vidga artikel 122 med jordbävningsomständigheterna. Då använder man inte kommissionens EU-medel för detta, det vill säga ESM återgår till att vara en betalningsbalansfacilitet och en krisfacilitet. Det handlar i så fall om ett mellanstatligt ESM-system utifrån den tysk-franska överenskommelsen. Det återstår att se var detta landar i sin helhet, men ett viktigt besked – och det som kanske bidragit till att marknaden lite grann börjat stabiliseras den här veckan – är att man säger att den privata skuldstruktureringen bara ska gälla insolventa stater. Likviditetsstöd för solventa stater ska inte omfattas av någon sådan.

Insolventa stater ska bedömas av Valutafonden. I praktiken får man säga att det gör det relativt osannolikt att det någonsin kommer att finnas insolventa stater där det här kommer att aktualiseras under ett krisförlopp. Det har tagit ned spänningen något i dessa processer.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Nu fick de relativt mycket stryk på måndagen och tisdagen. Det var en kraftig isärsprättning av Spanien, och vi fick i onsdags och torsdags nya utfästelser från regeringen att de på nytt är beredda att vidta åtgärder. Det tycks vara så med den spanska regeringen att de inte vill att man talar om problemen, men de är beredda att agera när situationen blir skarp. Ur vårt perspektiv kan man tycka att det blir lite konstigt.

Nästa fas i detta är att vi har Ekofinmöte på tisdag. Min bedömning är att Ekofinrådet i allt väsentligt kommer att bli den informella frukostdiskussion vi har om läget. Förmodligen har man haft en väldigt tuff diskussion på eurogruppen kvällen innan, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<De kommer förmodligen att tycka att någon diskussion där inte är nödvändig, men vi måste vara med och ta ansvar för att vi har en öppen diskussion även i besvärliga lägen.

Vi får se; huruvida nämnden behöver sammanträda i helgen eller om det blir nya krisinitiativ de närmaste dagarna återstår enligt min uppfattning att se. Det är tyvärr så att det i denna typ av känsliga lägen avgörs av hur marknadsutvecklingen går. Nu har vi haft en bra dag, och varje bra dag är väldigt bra därför att det inte är en dålig dag. Det är tyvärr på det sättet man får se på detta. Förhoppningsvis räcker det nu att man har eurogruppen på måndag och Ekofinrådet på tisdag.

Sedan har det talats om olika extraråd. De var kopplade till i första hand Europeiska rådet och budgetfrågan. Budgetfrågan är löst. Eventuellt gör vi sådana framsteg när det gäller ramverket. Det ska vi ha en återslag om, och det finns skäl att då tala om detta. Nu tycks det dock, om jag ska ge en ögonblicksbild, som att framstegen har blivit väldigt långsamma. Då får vi väl se; det är möjligt att man kan skjuta upp det med ett extra möte i december. Som det nu ser ut kan jag helt enkelt inte ge några besked om ni kommer att behöva kallas in under helgen, utan vi får ha en viss beredskap och sedan laga efter läge.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack för det! Jag föreslår att vi organiserar diskussionen så att vi nu följer upp Irlandsfrågan och sedan klubbar den nya dagordningspunkten, som kan kallas nr 15. Den är på s. 10 i kansliets kommentarer. Sedan tar vi det som är lite mer framåtsyftande, och därefter återkommer frågan om det mer långsiktiga uppföljandet i Europeiska rådet som en särskild lagstiftningspunkt. Det är punkt 8.

Då frågar jag om det finns några synpunkter på återslaget, det vill säga uppföljningen av Irlandsfrågan.

Anf. 4 ÅSA ROMSON (MP):

Det var en bra rapport, och jag ville bara ha tydliggjort om den kommer i skrift. Vi har inte fått någon skriftlig återslag från detta möte vad vi har sett. Vi har i alla fall inte hittat någon; jag frågade kansliet nu på morgonen. Jag syftar på extramötet den 28 november.

Anf. 5 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det ska ni ha fått. Jag läste till och med upp saker ur den. Den tar upp det internationella mötet med Ekofinministrarna den 28 november.

Anf. 6 ÅSA ROMSON (MP):

Det är strålande att det finns ett sådant papper. Då kan vi ta det med oss hem. Det är också strålande att ha fått en muntlig rapport.

Anders Borg deklarerade att svenskarna inte såg att den typ av ansträngningar man gör för Irland är aktuella i närtid. Kom det några reaktioner på det? Hur möttes en sådan sak?

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (M):

Den formulering jag använde var att vi gör bedömningen att det i närtid är osannolikt att vi kommer att delta i ytterligare bilaterala räddningsaktioner.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<
>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi lägga återslaget till handlingarna.

Jag föreslår att vi går till den nya punkten 15 som handlar om finansiellt stöd till Irland och antagande av slutsatser. Det är en beslutspunkt,

och Susanne Ackum har också informerat finansutskottet. Jag lämnar för ordningens skull ordet fritt. Ingen önskar ordet.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ställningstagande i denna fråga.

Vi tar den framåtsyftande punkten också eftersom Anders Borg började tala om det. Det är punkt 8, Stärkt ekonomiskt samarbete: Uppföljning av Europeiska rådets möte den 28–29 oktober. Där har finansutskottet överlagt med Anders Borg den 26 oktober.

Anf. 9 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig i detta sammanhang påpeka att vi nu planerar för att jag ska vara i finansutskottet den 14 december. I praktiken är det nämligen lika bra att vi försöker ha relativt täta möten även med finansutskottet för att kunna både återrapportera och förbereda för eventuella besvärliga diskussioner.

Detta är en återrapport utifrån Van Rompuys grupp samt de sex rättsakter som kommissionen har tagit fram och som de presenterade den 29 september. Arbetet gick relativt trögt fram till att vi verkligen fick slutmötet med Van Rompuy-gruppen inför Europeiska rådet. Då enades vi på en lång rad punkter, till exempel om röstningsregler, när man ska tillämpa sanktioner och allt vad det nu var.

Det finns dock stora delar av detta som inte är klarlagda. Det kanske allra mest problematiska gäller skuldnivån. Nu har arbetet blivit väsentligt mycket trögare. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det är djupt problematiskt, för det som bekymrar marknaden är inte alltid bara det akuta utan också nästa steg.

Återigen: Med de skuldnivåer vi har i dag måste en del av en sådan lösning vara att man hanterar den kortsiktiga finanspolitiska krisen, men man kan göra en sådan hantering mer trovärdig om man också har ett bra ramverk som är framåtsyftande och sedan får på plats en krismekanism så att man kan förstå hur framtida kriser ska vara på plats. Därför är det problematiskt att man inte når framsteg här.

Detta med skuldnivån är naturligtvis väldigt besvärligt>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. De har lite grann levt på att de sagt: Vi har 60 procents skuld och 3 procents underskott, men i praktiken tillämpar vi bara excessive deficit procedure på underskottet. Italienarna har ju den specifika ordningen att EU:s rättsakter i praktiken direkt går in i italiensk lagstiftning. De har inte som många av oss andra olika riksdagsprocesser, folkomröstningar och vad det nu är.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det kan alltså vara en bidragande orsak. Jag tror också att vi här delvis har en efterkostnad av den fransk-tyska uppgörelsen i så måtto att vi inte riktigt får det stöd och den tyngd i arbetet för att komma framåt som det innebär att ha en tysk regering som driver på.

Sveriges hållning är relativt klar: Vi vill se framsteg här. Vi kan ha lite synpunkter på en del av de olika lösningarna, men i grund och botten vore det väldigt bra om vi kom framåt. Nu är bilden att det förmodligen behövs ytterligare diskussioner i EFK. Förmodligen får vi mer av en policydiskussion vid detta möte. Nu kan man diskutera huruvida det

borde komma till Europeiska rådet i mer färdig form i december eller inte. Det kan säkert diskuteras utifrån de akuta förlopp vi har framför oss.

Den plan man nu har är att detta går över till nästa ordförandeskap, att det bara blir en återrapport och att vi inte landar i någonting skarpt här. I praktiken går det i stället över till ungrarna, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

2010/11:13

3 december

Anf. 10 BO BERNHARDSSON (S):

Jag ska naturligtvis, som seden bjuder, börja med att tacka för informationen.

När det gäller den permanenta krismekanismen och framtiden har vi i fallet Irland sagt att det inte finns någon automatik, utan vi bedömer det från fall till fall. Det är den hållning vi intar, bland annat för att vi inte är med i eurosamarbetet.

Nu skulle man vilja ha lite mer precisa positioner, för jag antar att det rör på sig ganska snabbt. När det gäller hur man ska se på euroländernas deltagande i den permanenta mekanismen i förhållande till dem som inte är euroländer skulle jag vilja höra hur diskussionerna går och hur regeringen tänker kring detta.

Det finns en del områden där det är helt självklart att vi ska delta eftersom vi är en del av den inre marknaden, till exempel övervakning av banker och allt möjligt, men det är inte självklart hur långt som helst när det gäller stöd till euroländer som hamnar i kris och så vidare. Jag skulle alltså vilja veta hur diskussionerna går när det gäller krismekanismen, hur regeringen tänker och hur diskussionerna går inom den europeiska gemenskapen.

Vi hade följande uppe i finansutskottet, så jag ska ta det väldigt kort. Vi har vad vi kan kalla ett remissvar på det brev som handlar om hur man ska bygga upp en fond och där idén är att man ska ta utgångspunkt i PPP-mekanismerna och säga att det gäller att förorenarna ska betala. Efter att ha tittat på förslaget tycker vi att det är ett ganska trubbigt instrument. Jag ska göra det kort, men om vi tar Irland hade de för tre år sedan, 2007, under 25 procent i statsskuld. Nu är de uppe i 134. För tre år sedan skulle de inte ha betalat denna krismekanism såsom förslaget ser ut i brevet.

Det visar att man, om man ska identifiera förorenarna och dem som ställer till det, inte bara kan leta indikatorer som riktar sig mot statsskulden, utan man måste också titta på den privata finansmarknaden och bankmarknaden och se vad som händer där. Vi kan kalla det ett inspel från vår sida när det gäller hur man ska bygga upp denna del av krismekanismen.

Anf. 11 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Det var som alltid en intressant rapport från dessa möten. Det jag funderar över är: Om det nu är så svårt att komma överens om dessa punkter, hur påverkar det den tilltänkta fördragsändringen på Europeiska rådet? Om man inte kan komma överens här är det svårt att tänka sig att man kommer överens om en fördragsändring. Diskuterar man en ny tidtabell i så fall, eller är det än så länge bara en öppen fråga?

Vårt partis ståndpunkt är att euroländerna självklart måste hantera sin kris. Det är lite grann en fråga för dem, även om vi berörs på väldigt många sätt. Det vi har svårt att acceptera är att sanktionsmöjligheterna

förstärks eller utsträcks till icke-euroländer. För oss är det en viktig fråga att förändringen inte blir sådan.

Jag förstår att det finns saker som kan sägas och inte kan sägas öppet. Men jag tycker att Angela Merkel har rätt när hon säger att all risk inte kan falla på skattebetalarna i slutänden, utan att de banker som har spekulerat och sedan misslyckas ska betala för en del av risken. Det är ett faktum på Irland nu till exempel, men även i framtiden måste det ingå i ett sådant här system. Det vore intressant att höra hur de diskussionerna går.

Anf. 12 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag börjar med Bo Bernhardssons frågeställning som gäller den permanenta krismekanismen. Dagordningen är inte jätteenkel att hålla sig till. Jag tror att det är lika bra att vi blandar ihop punkterna – och det är viktiga ämnen som behöver diskuteras – då den här dagordningspunkten egentlig rör de sex rättsakterna som i praktiken handlar om finanspolitiken.

Som jag uppfattar det kommer dock samtidigt krismekanismen till Europeiska rådet. Där kommer man att prata om den begränsade fördragsändringen, och Bo Bernhardsson reste frågan hur vi ser på den.

Såvitt vi förstår är det nu en huvudplan att arbeta med artikel 136, som bara omfattar euroländerna, för den permanenta krismekanismen, och att man då avskrivit artikel 122. En grund till detta är att britterna varit förhållandevis tydliga med att de skulle behöva gå till folkomröstning, och det är högst oklart om de över huvud taget skulle få stöd i parlamentet för artikel 122, en rättsakt som potentiellt skulle omfatta alla EU-länder. Det gör att frågan om ett svenskt deltagande är avgjord. Den enda realistiska politiska vägen framåt är att den bara omfattar euroländer.

Precis som Bo Bernhardsson påpekar förskjuts den här diskussionen nu rätt kraftigt till euroländerna. Vi kommer att få delta i den mer i mån av att vi kan göra viktiga inspel.

Frågan om brevet och mekanismfinansiering är inte avgjord i Sarkozy's och Merkels uppgörelse, och det är rätt viktigt. De höll faktiskt den frågan utanför. Vi har fått väldigt blandade reaktioner på detta.

En positiv sak är att italienarna i våra bilaterala samtal har framfört en ståndpunkt som inte ligger så långt ifrån Bo Bernhardssons, det vill säga att ska man ha en skuldsättningsdel i detta bör man ha en blandning mellan privat och offentlig skuld. Det skulle till exempel kunna vara naturligt att titta på bytesbalansen i det här sammanhanget. Där tycker jag att Bo Bernhardsson har helt rätt, för i Spaniens och Portugals fall, framför allt i Spaniens fall, är det helt uppenbart att det är bytesbalansen som är det stora bekymret som de riktar mot omvärlden.

Som ni vet kan man konstruera väldigt avancerade formler i de här sammanhangen. IMF-avgifterna betalas ju utifrån bnp som delvis är justerad för köpkraftsparitet, delvis är justerad för växelkurser och delvis är komprimerad för att ta bort outliers, så det är mycket konstigt i dem. Man skulle potentiellt kunna tänka sig att konstruera en finansierings-ekvation på basis av offentlig skuldsättning, bytesbalans och kanske till och med ett bnp-kriterium för att få en blandning av detta. Det återstår att se. I viss mån kommer vi nog att blanda oss i den diskussionen, men jag

tror att eurogruppen nu har börjat dra ned jalousierna lite runt sig, eftersom de uppfattar det som mer eller mindre klart att det i praktiken blir de som får göra detta.

Jag delar Bo Bernhardssons syn att detta med skuld inte räcker. Problemet för irländarna var att eftersom statsskulden var 25 procent fokuserade de på skulden i stället för på underskottet och överskottet. De blev politiskt tvingade att föra en för svag finanspolitik. De borde naturligtvis ha haft en väsentligt stramare finanspolitik under åren före krisen än vad de hade.

Det är helt riktigt att även en låg skuldnivå inte utgör något hinder för att ett land ska råka ut för väldigt mycket bekymmer. Det vet vi om vi ska se det i det långa perspektivet. De första stora statsskuldskriserna och sammanbrotten kom i Österrike, Ungern och Polen i samband med första världskriget. Det var länder som var relativt begränsat skuldsatta innan. Sedan fick de sin krigsskuld som blev ohanterlig. Det är alltså inte nödvändigt att man har en stor skuld för att man ska få en temporär likviditetskris. Det underlättar naturligtvis, om jag får använda ett lite skämtsamt tonläge i en allvarlig fråga.

Jonas Sjöstedt ställde en fråga om fördragsändringen kring ESM. Jag försökte beskriva att jag uppfattar att det finns en tydlig indikation på att en sådan görs. Det betyder att hela den stora dossieren med de sex rättsakterna om finanspolitiken nu dröjer sig kvar till Ungern att hantera. Förmodligen går den förbi Ungern, men efter Ungern blir Polen ordförandeland. Detta kommer inte att bli okomplicerat. Och förhoppningsvis kan vi, när vi har krismekanismen på plats, få tillbaka tyskarna med rätt inriktning.

När det gäller Merkels syn på skuldomstrukturer är skuldomstrukturer i bankhantering, till exempel junior debt, nu en självklarhet. Det bör privata investerare vara medvetna om. I Sverige ska de dessutom vara medvetna om att de riskerar att förlora sin bank.

Statsobligationsfrågan kan man naturligtvis föra diskussioner om. Bekymret var att man valde att göra det offentligt under en pågående kris. Det man också ska komma ihåg, och det är något som ofta understryks i de långa diskussionerna från Valutafonden, är att den akuta finanspolitiska åtstramningen i rätt ringa utsträckning är kopplad till skuldstorleken. Den är i huvudsak kopplad till gapet mellan inkomster och utgifter.

När det gäller det akuta politiska problemet, att få ordning på underskotten, gjorde vi ett räkneexempel som gällde Grekland. Jag tror att deras sanering skulle minska med 3 procentenheter av bnp om vi skrev av halva skulden, och då skulle de fortfarande ha kvar 8–9 procentenheter att göra. Man kan ha en sådan diskussion. Man kan gärna låta den vänta till efter krisen, och man ska gärna ha en bra struktur för den. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<Det görs för att länder som inte sköter sina offentliga finanser av marknaden ska tvingas på så höga räntor att de inte kan skuldsätta sig. I praktiken skulle detta vara väldigt bra för Tyskland, som skulle få lägre räntor därför att deras statsfinansiella risk skulle minska. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi kan förflytta oss utanför Europas periferi, om vi antar att vi skulle bry oss om Afrika och utvecklingsländer. Ska vi tvinga på europeiska

länder skuldomstrukturerings kommer det till närmast hundra procent att bli så för utvecklingsländer, och det kommer på ett rätt allvarligt sätt att påverka deras möjligheter till marknadsfinansiering.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 13 BO BERNHARDSSON (S):

Det låter lite som om frågan om icke-euroländers deltagande i mekanismen är avförd från dagordningen, eftersom britterna säger att de då måste folkomrösta. Detta säger jag med risk för att jag kan ha missuppfattat orden. Det är lätt att göra då det är mycket papper. Att ringa in begreppen exakt är kanske inte alltid så enkelt. Men krismekanismen innehåller olika delar. Den innehåller väl både förebyggande och övervakande. Eller är krismekanismen bara den ekonomiska insatsen när ett land hamnar i kris? Annars finns det skäl att precisera var gränserna går mellan icke-euroländer och euroländer.

Jag tolkar det lite grann så att frågan om det senare, frågan om andra länders deltagande när ett land hamnar i kris, är avförd från dagordningen.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Kan finansministern definiera vad en krismekanism är just i dag?

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (M):

Låt mig säga att detta är komplicerat. Det är alldeles riktigt, som Bo Bernhardsson påpekar, att när vi diskuterat det här vid många tidigare tillfällen har vi sett det som ett brett paket, att det är den förebyggande "scoreboarden" som ska göra att vi upptäcker obalanser. Då ska vi kunna ha lite sanktioner på dem, och vi ska förändra EDP-processerna för att skuldskriteriet ska bli viktigare. Det är en del av innehållet i de sex rättsakterna som kommissionen har lagt fram och i grunden Van Rompuy. Vid sidan av det har vi den europeiska krisfaciliteten som nu i helgen döptes till ESM av Merkel och Sarkozy, alltså European Stability Mechanism. Det är den som vi ofta förkortat kallar för krismekanismen i just det sammanhanget.

De sex rättsakterna rör det bredare. Som ni vet sedan tidigare kommer delar av dem att omfatta euroländerna och delar av dem kommer att omfatta oss, och jag har redogjort vid andra tillfällen för beslutsprocesserna.

Det som hände var att vi trodde att EFK skulle föra det här framåt mot en kompromiss. I praktiken blir det nu bara EFK-ordförandens muntliga återrapportering, det vill säga att vi inte har rört oss en millimeter framåt för att jobba fram en kompromiss. Kring de sex rättsakterna gör vi inga framsteg, utan där får vi en muntlig återrapport. Ni har fått en relativt fyllig information om den. Förhoppningsvis kommer de sedan tillbaka med ett vidare arbete.

Det är verkligen inte Bo Bernhardssons eller Jonas Sjöstedts fel att det här är komplicerat, för det handlar om sex rättsakter och förändringar. Före förra helgen fanns det ingen europeisk stabilitetsmekanism, utan då fanns det en facilitet som var för euroländerna och en mekanism som var unionspengar. Nu har de, enligt Frankrike och Tyskland, "mergeat" till en som är en mellanstatlig krismekanism för euroländer.

Anf. 16 ÅSA ROMSON (MP):

Bara en formfråga: Betyder det, ungefär som Jonas Sjöstedt uttryckte det, att om man anser att Sverige som ett icke-euroland inte ska ta ansvar för att lösa ekonomiska kriser inom eurosamarbetet, behöver man på det här mötet inte anmäla det som en avvikande mening? Finansministern säger ju att detta inte är en fråga för mötet, även om jag hörde honom poängtera att britererna hade sagt väldigt tydligt att de inte ser en framkomlig väg här, medan jag uppfattade det som att den svenska regeringen däremot inte har hållit den dörren öppen.

Jag vill bara veta hur man ska göra för att det ska bli korrekt och inte sedan anses som att man inte har sagt något.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Som jag uppfattar det är detta en informationspunkt. Jag vet inte om finansministern tror att det glider över i ett faktiskt ställningstagande.

Anf. 18 Finansminister ANDERS BORG (M):

Ja, det är värre än en informationspunkt. Det är en muntlig återrapport av ordföranden eftersom man inte kunde göra en skriftlig gemensam återrapport från EFK som det var tänkt. Jag har svårt att se att det blir en beslutspunkt. Det här är rättsakter som måste föras framåt i en formell och korrekt ordning med beredningar och annat.

Med risk för att förlänga mötet i onödan vill jag ändå påpeka att det finns en skillnad här. ESM, det vill säga finansiellt stöd till krisländer – det tycker jag är rätt uppenbart som det nu ser ut – ska bara vara till euroländer, för vi har redan en betalningsfacilitetsmekanism som är gemensam för icke-euroländer för att hantera länder i anslutningsfas.

När det gäller regelverket har jag och regeringen en annan syn än Jonas Sjöstedt. Vi anser att så mycket som möjligt av regelverket i EU bör omfatta hela unionen, att vi är en europeisk union och att vi så mycket som möjligt bör eftersträva samma regelverk. Sedan ska det ske utifrån likabehandling, som polacker och tjecker ofta påpekar. Och vi ska inte ha hårdare eller andra sanktioner eller tvingas ansluta oss till frågeställningar som vi inte har fullt inflytande i. Så det är ingen enkel sak att definiera vad det är. Men i grund och botten borde det så mycket som möjligt vara ett regelverk. Vi är en union, inte ett euroområde med en union bredvid.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går över till punkt 6, Administrativt samarbete i fråga om beskattning. Det är en beslutspunkt. Den har varit uppe i nämnden tidigare, och det fanns då ingen avvikande mening.

Anf. 20 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Lite kort kan jag säga att vi egentligen inte ser något problem med att man utformar ett tekniskt, gemensamt format, men vi är skeptiska till automatiskt informationsutbyte. Det är det som är skillnaden.

Dessutom är vi emot att ett direktiv får ett utökat tillämpningsområde över huvud taget på ett rättsligt område som just skatter.

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (M):

Sverige har den omvända hållningen normalt. Det har sin grund i att automatisk informationsgivning gör att vi får in information till Skatteverket om inkomster, styrelsearvoden och sådant som följaktligen gör att vi får in skatteintäkter på ett bra sätt. Automatisk informationsgivning är alternativet till uttagsbeskattningen. Ett exempel är att schweizarna säger: Vi har ett antal hundra miljarder som är från Sverige. Vi har nu beslutat att tillämpa en väldigt låg skattesats på dem. Ni får inte veta varifrån pengarna kommer eller vem det är som har betalat in dem.

Problemet är då att vi normalt sett tror att det ligger rätt mycket skattefusk bakom detta. Pengarna har inte uppstått i Schweiz, om man formulerar saken så, och det finns ofta kopplingar till organiserad brottslighet. Skälet till att vi nu har gjort stora framsteg är att det tidigare funnits rätt mycket kopplingar till mycket värre saker, nämligen terrorverksamhet och liknande. Det är vad automatisk informationsgivning är.

Utvidgning av rättsakterna är någonting som vi också har arbetat för. Det är helt enkelt därför att ju fler områden den automatiska informationsgivningen gäller, till exempel olika typer av kapital- och pensionsförsäkringar, desto bättre förutsättningar har vi att få in våra skattepengar till Sverige. Nu är diskussionen huruvida vi får Luxemburg och Österrike att acceptera detta denna gång. I denna fråga har vi faktiskt en ny outlier, och det är Italien. Tremonti är ju gammal skatterådgivare, så han driver med en närmast personlig frenesi och fixering kampen mot det schweiziska skattesystemet. Det är bara att tacka för den förändringen av hållning.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 6.

Punkt 7 har blivit en A-punkt.

Anf. 23 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag ber om ursäkt för att jag begär ordet här, men detta med blankningen är en intressant fråga. Innebär det, eftersom det är en A-punkt, att man är redo att fatta beslut på mötet? Finns det en överenskommelse eller innebär det att man bara skjuter på det?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det gäller ett antal frågor: ökad transparens kring blankning, ett förbud mot så kallad nakenblankning, ett krav på att det ska vara marknadsplatser.

Det här är ett kommissionsförslag som har lagts fram. Nu har man inte nått enighet, utan frågan går för beslut vidare till det ungerska ordförandeskapet.

När det gäller den svenska positionen, om jag ska föredra den, var vi lite förvånade över att den här blankningsdiskussionen kom inflygande från ingenstans, utifrån helt andra frågeställningar i den tyska förbunds-dagen.

Det finns situationer där blankning bör kunna förbjudas. Det gäller framför allt spekulationer mot enskilda finansinstitut. Om jag ska ta det mest uppenbara exemplet så övervägde vi själva att göra det när det

gällde Swedbank under krisen. Det fanns situationer där det var väldigt nära att vi införde blankningsförbud.

Att införa ett generellt blankningsförbud tror vi inte på. Det minskar likviditeten och försämrar marknadens funktionssätt. Och egentligen hävdar nog inte ens tyskarna själva att detta är en allmänt bra åtgärd.

De här förhandlingarna kommer att fortsätta att föras. Som vi ser det är det rimligt att man har möjlighet till blankningsförbud när så krävs.

Detta blir en A-punkt där man konstaterar att förhandlingarna kommer att fortsätta under det ungerska ordförandeskapet. Vi inbjuder det ungerska ordförandeskapet att fortsätta arbetet med förordningsförslaget med mål om en allmän inriktning inom en snar framtid.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:

Vi går vidare till punkt 9.1, Pensionsreformers effekter för stabilitetspakten. Det är en beslutspunkt.

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det här är en punkt där det förmodligen kommer att bli stökigt både på Ekofin och på Europeiska rådet. Grundfrågeställningen är att ett antal öst- och centraleuropeiska länder samt Sverige har skrivit ett brev om hur man ska se på PPM-systemen i excessive deficit-proceduren.

När den europeiska statistikmyndigheten för åtta nio år sedan ändrade den här linjen drev den svenska regeringen linjen att det är sakligt felaktigt att räkna PPM-pengar som privata. De ska ingå i det offentliga sparandet. Vi fick inte stöd för den hållningen, utan ESA fattade sitt beslut och det blev som det blev med detta. Som ni vet justerade vi sedan vårt överskottsmål för att ta hänsyn till detta.

Vi har gett vårt stöd till de här länderna eftersom vi tycker att man ur en sakligt korrekt synvinkel bör beakta detta. Nu finns det en del dimensioner av detta som gör att jag inte kommer att aktivt gå in i diskussionen. Den mest uppenbara dimensionen är att ungrarna, sedan de fick en ny regering, driver olika kampanjer för att få medborgarna att lämna PPM-systemet och sedan använder pengarna för att på kort sikt kunna genomföra väldigt breda skattesänkningar och samtidigt dölja sina underskott. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är ingen tvekan om att det inte är någon permanent förstärkning av finansiellt sparande att tömma ett PPM-sparande, även om det naturligtvis ger pengar på kort sikt. Det betyder bara att motsvarande skuld uppstår i pay-as-you-go-systemet, det vill säga att pensionsrättigheterna försvinner inte.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Annars kan ju finansministern säga det som han just sade också på mötet.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag tror att jag då får använda varje form av diplomatiskt omdöme.

2010/11:13
3 december

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns ett fullständigt stöd för regeringens ställningstagande i punkt 9.1.

Vi går över till punkt 9.2, Bankavgifter. Det är en beslutspunkt.

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det är en rapport till Europeiska rådet om stabilitetsavgifter. Jag förutsätter att det inte blir någon diskussion om detta.

Det har funnits ett problem med dubbelbeskattningen, såsom den har kallats, mellan Frankrike, Tyskland och England. Det tycks nu i allt väsentligt vara på väg att lösas genom bilaterala avtal.

Jag tror inte att det blir någon kontroversiell punkt.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 9.2.

Vi går till punkt 10, Allmännyttiga tjänster på hälso- och sjukvårdsområdet. Det är en punkt som är gemensam med Göran Hägglund, som kommer senare i dag.

Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (M):

Detta är en väldigt omfattande rapport. Jag har bara läst igenom Sverigedelen av den. Det är en mycket bra rapport som ger grundläggande information och utvärdering av olika delar av hälso- och sjukvårdssystemet, så jag kan rekommendera den till läsning. Den information som jag har fått är att det är en A-punkt, och Göran Hägglund kommer hit, så jag har inget övrigt att tillägga.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi den till handlingarna och tar upp den med Göran Hägglund.

Vi går vidare till punkt 13, Krishantering.

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (M):

Lars Nybergs arbetsgrupp kommer här tillbaka med en återrapport. Den är också läsvärd och innehåller viktiga och centrala slutsatser.

Jag kommer eventuellt, av mer systemvårdande skäl, att göra ett viktigt inlägg om betydelsen av att man får förstatliga banker i kris, därför att kommissionen har haft synen att vi inte ska få använda våra bankavgiftsstabilitetsfonder till att rekapitalisera. Nu blir det mycket märkligt om kommissionen vidhåller den uppfattningen när de starkt har drivit att man ska använda just equity när man sanerar banker på Irland. Men den europeiska världen är ju inte alltid helt logisk, så av renhållningsskäl ska jag hålla en plädering om betydelsen av att man får använda fonderna för att rekapitalisera med aktiekapital.

Anf. 35 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

På punkten om krishantering vill vi anmäla avvikande mening. Det beror på att på flera områden i rådsslutsatserna har vi funnit att man vill ha en överflyttning av samarbete när det gäller övervakning och krislösningar från fullgoda svenska myndigheter till överstatlig nivå. Ett

konkret exempel hittar vi i 6 b. Där står det att lagstiftning ska förhindra enskilda nationella ingripanden. Det är en av de punkter som vi tycker är lite märkliga. Utifrån det vill vi anmäla avvikande mening.

2010/11:13
3 december

Anf. 36 Finansminister ANDERS BORG (M):

Syftet med att bygga upp ett gemensamt ramverk för att hantera gränsoverskridande banker har sin grund i det vi upplevde i till exempel det holländska fallet, där man över en natt fick dela upp en bank mellan Holland och Frankrike därför att man i det akuta krisläget inte hade några mekanismer för det.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi tycker att det är bra att man får en större gemenskap i detta. Men det är alldeles riktigt att det är att överföra befogenheter till EU-institutionen.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns majoritet för regeringens ställningstagande i punkt 13 men med avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Punkt 15, den nya dagordningspunkten, har vi redan klarat av. Men punkt 14, Uppförandekod för företagsbeskattning, har väckts till liv igen och blivit en beslutspunkt. Det har varit en överläggning med statssekreterare Hans Lindberg i skatteutskottet, och där anmäldes ingen avvikande mening.

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (M):

Det blir en A-punkt.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Men jag har fått en ännu färskare rapport om att den inte längre är en A-punkt, utan att den faktiskt ska tas upp.

Sammanfattningsvis finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 14 utan avvikande mening.

Vi tackar finansministern med medarbetare för i dag.

Anf. 40 Finansminister ANDERS BORG (M):

Jag tackar så mycket och hoppas att vi slipper höras i helgen.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Det är ömsesidigt.

2 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Statssekreterare Ragnwi Marcelind

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 7–8 juni 2010

Återrapport från informellt ministermöte den 8–9 juli 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 6–7 december 2010

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Maria Larssons statssekreterare Ragnwi Marcelind med medarbetare välkomna. Vi ska avhandla dagordningspunkterna 5, 11, 12 och 19 e. Socialutskottet är informerat, men ingen överläggning har skett.

Finns det något att säga om återrapporterna från juni och juli? De är ganska gamla, men jag vill ändå ge både statssekreteraren och nämnden möjlighet att kommentera och fråga.

Anf. 43 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Jag kan gärna rapportera om den del som berör Maria Larssons område om så önskas, men jag kan också hoppa över det.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Vi kan vänta och se om det finns några frågor. Nej, då lägger vi återrapporterna till handlingarna.

Vi går till punkt 5 på dagordningen, Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om Europaåret för aktivt åldrande. Det är en beslutspunkt. Socialutskottet är informerat.

Anf. 45 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Herr ordförande! Kommissionen har lagt fram ett förslag om att 2012 ska vara det europeiska året för aktivt åldrande. Närmare bestämt vill kommissionen se diskussioner om förbättrade arbetsförhållanden, möjligheter till ett längre arbetsliv och motverkan mot social utestängning. Förutom dessa fokusområden har regeringen drivit och fått med tillägg om jämställdhetsperspektivet. Regeringen har även välkomnat tillägg om tillgänglighet med innebörden att alla insatser som görs under detta Europaår ska vara tillgängliga för alla.

Regeringen välkomnar inriktningen om aktivt åldrande och har också tidigare uppmuntrat till att uppmärksamma detta på EU-nivå. Både inför och under det svenska ordförandeskapet drev vi aktivt frågan om ett fördjupat samarbete på EU-nivå om aktivt åldrande.

Anf. 46 ÅSA ROMSON (MP):

Jag har en fråga till nämnden om varför socialutskottet bara informeras och inte hade överläggning.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Det är en bra fråga. Den kan riktas till oss men kan inte besvaras av oss. Jag tycker i många fall att utskotten kunde ha överläggningar i större utsträckning än bara information. Nu har socialutskottet valt att bara ha information, och då har vi att rätta oss efter det.

Anf. 48 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Herr ordförande! Socialutskottet har också begärt en subsidiaritetsprövning på detta ärende. Vi har dels varit i utskottet och redogjort utifrån en subsidiaritetsprövning, dels varit där och redogjort utifrån en information.

Anf. 49 ORDFÖRANDEN:

Frågorna på detta område tar vi inte upp i nämnden vidare. Det är utskottspresidiernas och kanslichefernas ansvar att se till att utskotten hanterar regeringens EU-frågor på rätt nivå. Jag tycker många gånger att de kunde ha mer överläggning.

Anf. 50 LENNART AXELSSON (S):

Jag tycker precis som ordföranden att det finns anledning för kanske framför allt oss i socialutskottet att fundera över att ha mer överläggning än information. Min erfarenhet är att det har varit väldigt lite överläggningar. Det får vi ta till oss och trycka på från vår sida om inte departementet tar eget initiativ.

Anf. 51 ORDFÖRANDEN:

Det är inte departementet som ska ta initiativ, utan det är utskottet som påkallar information och överläggning. Ni ska inte tala med vare sig EU-nämnden eller regeringen utan med utskottets ledning.

Anf. 52 ÅSA ROMSON (MP):

Jag fick inte riktigt prata klart. Även om jag har samma uppfattning som ordföranden i denna fråga, nämligen att det är presidiet och kansliet för utskotten som begär överläggning, så är det trots allt så att man begär överläggning om man får kunskap om att det finns tillräckligt mycket information för att ha överläggning. De som kan ge denna kunskap är departementet. Därför vill jag höra om det i denna fråga från departementets och statssekreterarens håll inte förelåg tillräckligt mycket information vid mötet den 23 november för att ha överläggning. Var det den bedömningen ni gjorde?

Anf. 53 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Nej, utskottets överläggning, eller vad man ska kalla det, hölls när man gjorde subsidiaritetsprövningen. Då gick man på djupet i ärendet. Vid nästa möte var det en informationspunkt.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Då ingen mer begärt ordet finner jag att det finns stöd för regeringens hållning i punkt 5.

Vi går vidare till punkt 11, Europaåret för bekämpning av fattigdom och social utestängning. Det är en beslutspunkt, och socialutskottet har informerats.

Anf. 55 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

År 2010 är utsett till det europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning. Under det gångna året har medlemsstaterna, kommissionen och andra EU-institutioner genomfört en rad aktiviteter för att uppmärksamma detta. Här i Sverige har ESF-rådet haft ansvaret för det svenska genomförandet. En mängd aktiviteter har genomförts, till exempel konferenser, projekt och rapporter.

För att uppnå de tre målsättningar som Sverige har satt upp i det nationella programmet har man genomfört detta för att aktivera och få människor i rörelse. Man har arbetat utifrån tre huvudpunkter.

Det första har varit att öka kännedomen om livsvillkoren för de personer som lever i utsatta situationer genom att främja en dialog mellan berörda, allmänhet och beslutsfattare på såväl lokal som nationell nivå.

Det andra har varit att ge idéburna organisationer möjlighet att förstärka och synliggöra sitt arbete med människor i utsatta situationer.

Det tredje har varit att hitta nya strategier för arbetet med bekämpning av fattigdom och social utestängning genom att ge röst åt människor som lever i utsatta situationer och visa på vägar ut ur utsatthet.

Fattigdomsåret avslutas i morgon i Uppsala. Jag ska tala där då. Därefter fortsätter arbetet i EU 2020-strategin.

Anf. 56 LENNART AXELSSON (S):

Herr ordförande! Jag har bara en liten informationsfråga. Kommissionären Andor skriver i handlingen som vi fått att man vill lyfta fram sociala experiment som en viktig del av initiativet. Vad kan han tänkas mena med det?

Anf. 57 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Sker det någon utvärdering av effekterna av ett sådant här år? Till exempel har barnfattigdomen ökat i flera länder under fattigdomsåret. Man lyfter också fram minoriteter, till exempel romer. Deras situation har försämrats i flera länder inom EU i år. Hur kan sådant ske under ett år då EU-länderna gemensamt beslutat att belysa fattigdom och utestängning? Man har lyft fram det, och ändå har strategierna för att bekämpa bland annat det inte gett effekt. Sker det någon utvärdering av denna typ av aktivitet?

Anf. 58 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar för rapporten. Jag undrar bara vad man menar med migranter. Är det illegala eller legala migranter man vill värna om?

Anf. 59 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Det är inte ovanligt att man har ett tema för aktiviteter i hela Europa, och bakgrunden till fattigdomsåret var den ekonomiska kris som präglade Europa. Utifrån detta lyfte man fram fattigdomen och försökte engagera alla medlemsländer att inom ideella organisationer, statligt, lokalt och

kommunalt engagera sig i dessa frågor, vilket verkligen har skett. Nu får EU 2020-strategin bli en fortsättning och sätta upp mål och ta fram indikatorer för att kunna mäta fattigdomen.

Barnfattigdomen har relativt sett ökat, även om de absoluta måtten kanske inte säger detsamma. Det beror på att föräldrarna inte har arbete, vilket är en följd av den ekonomiska krisen. Det bästa man kan göra för att få bort barnfattigdomen är att ge föräldrarna arbete, och det ska vi arbeta med i EU 2020-strategin.

De sociala experiment som avses är vetenskapliga forskningsprojekt. Syftet är att få fram evidens och metoder som är verksamma.

Jag lämnar över frågan om migranterna till Lina Pastorek.

Anf. 60 Departementssekreterare LINA PASTOREK:

Huvudsakligen handlar det om legala migranter, men det har inte varit någon djuplodande diskussion om vad man avser.

Anf. 61 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Det är behjärtansvärt och viktigt att bekämpa fattigdom. Vi vill dock anmäla avvikande mening vad gäller att man utser vissa grupper som man särskilt ska hjälpa. Vi menar att man måste titta på det individuellt och inte enbart utifrån etniskt ursprung. Vem som helst kan drabbas av fattigdom. Det gäller såväl inhemskt födda som utrikesfödda. Vi vill alltså att man ser till individen och anmäler därför avvikande mening.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Då ingen mer begärt ordet finner jag att det finns majoritet för regeringens ståndpunkt i punkt 11. Sverigedemokraterna anmäler dock avvikande mening.

Vi går vidare till punkt 12, Sociala tjänster av allmänt intresse.

Anf. 63 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Under dagordningspunkten Sociala tjänster av allmänt intresse kommer tre saker att avhandlas. Under 12 a kommer kommissionen att ge en lägesbeskrivning om sociala tjänster i medlemsstaterna utifrån den rapport man tar fram vartannat år. Det är inte en beslutspunkt utan enbart en informationspunkt.

Samma sak gäller 12 b där ministrarna kommer att bli informerade om den rapport som kommittén för social trygghet har tagit fram rörande en europeisk frivillig kvalitetsram för sociala tjänster. Syftet med det frivilliga ramverket för social trygghet som tagits fram av kommittén är att identifiera kvalitetsprinciper. Tanken är att ramverket ska kunna fungera som en verktygslåda för myndigheter och andra aktörer när de organiserar sin verksamhet gällande sociala tjänster.

Under beslutspunkten 12 c kommer det belgiska ordförandeskapets rådsslutsatser om sociala tjänster av allmänt intresse upp. Rådsslutsatserna handlar om sociala tjänster som en central del av en social europeisk modell och berör en mängd olika områden som traditionellt behandlas i andra sammanhang. Bland annat har det handlat om frågor där sociala tjänster berörs av statsstöd, upphandling, konkurrens och den inre marknadens olika regelverk.

Regeringen välkomnar ordförandeskapets ambition att förtydliga hur konkurrens-, statsstöds- och upphandlingsregler påverkar sociala tjänster.

För regeringens del har det varit viktigt att bevaka att eventuella förtydliganden inte innebär inskränkningar i förhållande till nuvarande situation. Vi vill till exempel värna vårt system för valfrihet, den så kallade LOV, främja en mångfald av aktörer och undvika snedvriden konkurrens och att marknader stängs för svensk tjänsteexport.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Jag lämnar ordet fritt på 12 a, b och c i klump.

Anf. 65 ÅSA ROMSON (MP):

När det gäller punkt 12 c, den enda beslutspunkten, undrar jag hur regeringen har diskuterat. Ni säger att ni vill ha en balans i möjligheten att delta. Vi vet dock att flera sociala företag i Sverige på grund av de svenska regleringarna har svårt att delta på för dem möjliga villkor i upphandlingar eller andra konkurrenssituationer. Har Sverige lyft upp detta i diskussionen i syfte att lätta upp det svenska regelverket så att man underlättar för sociala företag att leverera sociala tjänster?

Anf. 66 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Det ser olika ut i olika europeiska länder. Det Sverige har varit angeläget om att bevaka är att vi inte på något sätt ska förhindras utifrån den mångfald som vi är intresserade av att arbeta efter. Det är viktigt att lagen om valfrihet får fortskrida och utvecklas. Utifrån den synvinkeln har vi försökt bevaka våra intressen.

Samtidigt välkomnar vi översynen när det gäller konkurrensutsättning för sociala företag. Vi önskar verkligen att vi ska kunna vara med och se hur våra sociala företag kan exportera sina tjänster. Något annat svar har jag inte.

Anf. 67 ÅSA ROMSON (MP):

Jag uppfattade positionen som att de svenska sociala företagen framför allt ska exportera. Jag vill skicka med att man måste värna om att utveckla det sociala företagandet i Sverige, inte bara med hänsyn till export. Det viktiga med sociala tjänster är att de finns i en lokal och nära kontext. Det kan många gånger vara ett mervärde och en konkurrensfördel för denna typ av företag.

Anf. 68 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND:

Det arbetet pågår ju i Sverige.

Anf. 69 ÅSA ROMSON (MP):

Är positionen sådan att man framför allt ser på det ur exporthänseende vill jag göra ett medskick om att man ska titta på den svenska marknaden.

Anf. 70 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag vill bara markera att vi i vårt parti har en annan grundsyn i denna fråga. Vi ser inte detta som en marknadsfråga utan som

en fråga om sociala rättigheter där varje land fritt ska kunna utforma sin modell och välja att avstå från avreglering om man så väljer.

2010/11:13
3 december

Anf. 71 ORDFÖRANDEN:

Vill du anmäla avvikande mening?

Anf. 72 JONAS SJÖSTEDT (V):

Eftersom jag är på så gott humör skickar jag bara med det.

Anf. 73 LENNART AXELSSON (S):

Jag ställer mig bakom Jonas Sjöstedts synpunkter men anmäler inte avvikande mening. Vi hade inte det i utskottet – och ingen överläggning heller.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkterna a och b. Under beslutspunkt c finner jag att det står en enig nämnd bakom regeringens ståndpunkt i denna fråga. Det finns dock en principiell deklaration från Västerpartiet och Socialdemokraterna.

Punkt 19 e, Politiken avseende personer med funktionshinder, är en övrig fråga, och då brukar vi vara ganska kortfattade. Har statssekreteraren eller nämnden något att säga här? Nej.

Vi tackar för informationen och tackar statssekreteraren med medarbetare för att de ville komma hit.

3 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)

Statsrådet Ulf KristerSSon

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 21 oktober 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik) den 6–7 december 2010

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ulf KristerSSon med medarbetare välkomna. Det hölls ett rådsmöte den 21 oktober, och det finns en återrapport från mötet. Vill statsrådet säga något om det?

Anf. 76 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Jag kan säga några korta ord om detta mitt förra ministerrådsmöte. Det var nog en större händelse för mig än för de andra. Vi deltog i den riktlinjedebatt som hölls. Det var styrningen av den sociala dimensionen som var ämnet för debatten. Ordförandeskapet hade ställt ett antal frågor om hur man förbereder sig för de nationella målen som ska utvärderas och vilka tematiska områden kommittén för social trygghet ska jobba med.

Jag rapporterade att vi håller på med de svenska nationella målen och framhöll också den svenska positionen om att koppling till sysselsättningen är viktig. Rätt många medlemsländer nämnde en åldrande befolkning och demografiska utmaningar. Många påpekade också vikten av uppföljning, att inte bara ha mål som inte är uppföljningsbara.

Vi godkände yttrandet från kommittén för social trygghet om styrningen av den sociala dimensionen helt utan diskussion. I det yttrandet beskrivs kommitténs roll i EU 2020-strategin.

Jag passade också på att ha tre bilaterala möten. Vi hade ett möte med kommissionären László Andor där vi diskuterade de sociala dimensionerna i EU 2020. Vi träffade Polens arbetsmarknads- och socialminister Jolanta Fedak, och med henne pratade vi mest om det polska ordförandeskapets prioriteringar. Polen återkommer hela tiden till det populära begreppet social innovation och tänker göra det till ett bärande tema i sitt ordförandeskap på dessa områden. Slutligen hade jag ett samtal med min finske kollega Juha Rehula om nordiska gränsfrågor.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Vi brukar inte återrapportera de bilaterala mötena. Jag säger det bara för att statsrådet riskerar att bli ovän med sina kolleger om allt det ska rapporteras.

Då ingen begärt ordet lägger vi återrapporten till handlingarna.

Jag konstaterar beträffande de följande punkterna att socialutskottet har informerats. Socialförsäkringsutskottet har haft en överläggning beträffande punkt 10 b. Vi återkommer till det. Där var inga avvikande meningar utan mycket god ordning.

Vi går till punkt 9, Socialt skydd och social delaktighet. Punkt 9 a är en beslutspunkt. Vi tar punkterna a och b var för sig.

Sedan diskussionerna startade i våras om kommissionens tillväxtstrategi efter Lissabonstrategin har innehållet i EU 2020 presenterats och även själva ramverket för uppföljningen av strategin. En del pusselbitar är på plats. EU 2020-strategin har en tydligare social dimension än den gamla strategin. För första gången, och det kanske är det mest unika, finns det ett kvantifierat gemensamt EU-mål på detta område om att lyfta 20 miljoner européer ur fattigdom fram till 2020. En av de viktigaste nycklarna för detta är förstas att få en större del av Europas befolkning in i arbetslivet.

Den svenska regeringen har valt ett nationellt mål som kopplar till sysselsättningsmålet. Det är att öka den sociala delaktigheten genom att minska andelen kvinnor och män 20–64 år som är utanför arbetsmarknaden och långtidsarbetslösa eller långtidssjukskrivna. Det är den svenska definitionen på målet.

Unionen har enats om tre övergripande indikatorer för att mäta respektive lands framgångar när det gäller fattigdomsbekämpning. Det är för det första risk för fattigdom, alltså antalet personer med en inkomst under 60 procent av medianen.

Det är för det andra den svåra materiella deprivationen, som den underbara svenska översättningen blir, det vill säga att svara ja på fyra av nio frågor om vad man inte har råd till eller viss levnadsstandard man inte når upp till.

För det tredje är det hushåll med svag arbetsmarknadsanknytning där man sammanlagt har en förvärvsfrekvens på upp till 20 procent av heltidsarbete.

Det är de tre olika indikatorer man har enats om.

Det är ingen hemlighet att olika länder prioriterar olika bland indikatorerna, och entusiasmen i olika länder är olika stor för olika indikatorer.

Vårt nationella mål leder in på den lunchdebatt vi ska ha på rådsmötet. Vi ska diskutera implementeringar av målsättningarna i de nationella reformprogrammen. Ordförandeskapet vill att vi ska diskutera samarbetet mellan kommittén för social trygghet och sysselsättningskommittén och hur medlemsstaterna ställer sig till en ansats där man mer länkar samman den sociala dimensionen med andra politikområden. Även här finns som bekant lite olika nationella traditioner.

Eftersom den svenska regeringen anser att sambanden mellan socialpolitik och arbetsmarknadspolitik är det riktigaste sättet att bekämpa fattigdom och utanförskap kommer vi att delta i debatten på basis av den utgångspunkten. Socialpolitik och arbetsmarknadspolitik förstärker varandra, och utan en vital arbetsmarknad är det svårt att bekämpa fattigdom.

Det är också viktigt att i ljuset av den ekonomiska krisen och kravet på sunda statsfinanser i EU tydliggöra på vilket sätt bra sociala skyddsnät och en hög sysselsättning samtidigt och tillsammans bidrar till tillväxt. Mitt inlägg under lunchdiskussionen kommer att handla om ungefär detta.

Vid rådsmötet ska vi också anta rådsslutsatser om det kommande uppföljningsarbetet med de sociala delarna i EU 2020-strategin. I slutsatserna uppmanar rådet kommissionen och kommittén för socialt skydd att tillsammans med andra kommittéer arbeta vidare med utveckling av

indikatorer och vidare utformning av arbetsmetoder för utvärdering av det sociala målet.

Den svenska regeringen är rätt nöjd med de slutsatser som tagits fram och hur arbetet med den sociala dimensionen ska fortskrida.

Slutligen kommer vi vid mötet att ta del av kommissionens rapport om sociala konsekvenser av den ekonomiska krisen. Den rapporten är rätt intressant och baserar sig på enkätsvar där 20 av 27 EU-länder har svarat. Det är de baltiska staterna, Italien, Malta, Rumänien och Slovenien som inte har besvarat enkäten.

Rapporten visar att man genom relativt handfasta ekonomiska åtgärder och politiska åtgärder och hyggligt stora inbyggda stabilisatorer i rätt många europeiska länder och välfärdssystem har lyckats begränsa konsekvenserna i de sociala systemen någorlunda trots den värsta recessionen på länge. Men de sociala konsekvenserna syns ändå påtagligt när det gäller de olika ländernas motsvarighet till det som vi kallar för socialbidrag eller ekonomiskt bistånd, och dessa system utnyttjas mer i dag än tidigare runt om i de flesta europeiska länderna.

Det påpekas också att trender med hög arbetslöshet bland ungdomar, bland invandrare och bland lågutbildade är ett lika påtagligt som gemensamt problem i de flesta medlemsstaterna.

Anf. 79 ORDFÖRANDEN:

Som jag uppfattade det tog ministern upp 9 a och 9 b på en gång. Jag tror därför att vi också kan slå ihop diskussionerna. Sedan får vi fatta ett beslut under 9 a och ett annat beslut under 9 b.

Anf. 80 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag har en fråga om själva fattigdomsdefinitionen. Ministern nämnde här 60 procent av medianinkomsten. Är det också den svenska regeringens uppfattning att det är en väl fungerande och bra fattigdomsdefinition att använda här?

Anf. 81 JOHAN LINANDER (C):

Jag är lite nyfiken. Det var sju länder som inte hade svarat. Är det för att de inte tycker att det är en viktig fråga, eller är det för att de inte vill visa hur situationen ser ut i deras länder?

Anf. 82 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Jag ska börja med definitionerna. Jag tror att ni kan detta snäppet bättre än jag, åtminstone flera av er. Det har varit en diskussion om detta bland olika länder. Kommissionen ville ha – ni får rätta mig om jag har fel – en definition. Sedan har den kompletterats. Sverige har i rätt hög grad bidragit med åtminstone delar av den sista definitionen, den som handlar om arbetsmarknadsanknytning, även om vi kanske inte alltid tycker att hushållsdefinitionen är den bästa definitionen. Men det har blivit en breddad definition.

60 procent av medianen är en förändring av en gammal definition av fattigdom som då var 50 procent av medianen. Där har man glidit.

Mitt bestämda intryck av diskussionen i Luxemburg är att olika länder känner sig rätt olika komfortabla med olika definitioner. Detta är i

praktiken ett slags kompromiss mellan tre olika. Rätta mig om jag har fel.

När det gäller Johan Linanders fråga är det öppet för en viss egen spekulation. Det framgår inte alls varför de som inte har svarat inte har gjort det. Möjligen skulle helheten förändras på marginalen om alla hade svarat.

Anf. 83 ORDFÖRANDEN:

När det gäller 9 a finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

När det gäller 9 b tackar vi för informationen.

Vi går vidare till punkt 10, Pensionssystemens framtid. Det är en diskussionspunkt. Här tycker jag att vi tar 10 a och 10 b var för sig.

I det material som vi har fått från kansliet är punkt 10 b med på ett hörn både i början och i slutet.

Vi börjar med 10 a som handlar om en gemensam rapport från kommittén för socialt skydd. Det är en informationspunkt.

Anf. 84 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Under denna dagordningspunkt behandlas framtidens pensionssystem i tre delar. Möjligen komplicerar jag detta. Det är för det första en riktlinjedebatt om detta. För det andra – vi kommer till det sedan – ska vi godkänna rådsslutsatserna om tillräckliga, hållbara och säkra pensioner. För det tredje är det kommissionens rätt välbekanta pensionsrapport som har tagits fram gemensamt av kommittén för social trygghet och kommittén för ekonomisk politik. Det sista är informationspunkten.

Vid debatten vill det belgiska ordförandeskapet diskutera hur medlemsstaterna definierar gränsen för pensionärers rimliga levnadsstandard, så kallade threshold of well-being.

Den andra frågan som ordförandeskapet ställer rör kommissionens grönbok och medlemsstaternas reflexioner kring de svar som har lämnats in. Där är det viktigt för regeringen att framhålla att miniminivåer i pensionssystemet är en något som ska skötas på nationell nivå. Gällande grönboken anser regeringen att det är av betydelse för hela EU att pensionssystemen ger rimliga pensioner samtidigt som de är långsiktigt finansierade och hållbara.

Regeringen vill gärna betona pensionssystemets betydelse för hela samhällsekonomin stabilitet och utveckling. Det är viktigt med sunda pensionssystem som i alla lägen stimulerar till arbete.

Genomsnittsåldern för pensionering inom EU har gått från under 60 år 2001 till lite drygt 61 år 2008, men flera medlemsstater ligger fortfarande klart under 60 år. I ljuset av många EU-länders behov av stora pensionsreformer vill regeringen betona vikten av att jämställdhet och kvinnors deltagande på arbetsmarknaden betonas när vi pratar om pensionssystemens utveckling. Detta var också någonting som socialförsäkringsutskottet speciellt betonade när vi träffade utskottet i går.

Vid mötet ska vi också godkänna rådsslutsatser. Vill ordföranden att vi ska ta dem senare och först ta det gemensamma dokumentet?

2010/11:13

3 december

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Först är det något slags preamble, en inledning. Efter den kommer punkten a och punkten b. Det är alltså tre beslut som ska tas. Det som statsrådet nu redogjort för är det första, denna preamble. Jag lämnar därför ordet fritt på den första delen, som är en diskussionspunkt.

Anf. 86 ÅSA ROMSON (MP):

Jag har två kommentarer. Den första gäller kommissionens rapport som statsrådet talade om, för det är väl det som gäller grönboken?

Anf. 87 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Nej, detta är lite förvirrande. Ordförandeskapet har tagit fram ett dokument som i praktiken är ett parallellspår till grönboken. Den behandlas. Sedan kommer vi till kommissionens, eller rättare sagt de båda kommittéernas gemensamma rapport om pensionssystemen. Den kommer jag till alldeles strax. Möjligen ska jag ta detta gemensamt så att vi kan ta diskussionen gemensamt, om inte ordföranden misstycker.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Vi försöker dela upp detta till att börja med.

Anf. 89 EVA-LENA JANSSON (S):

I socialförsäkringsutskottet ställdes det en fråga till statssekreteraren när det gäller hur pensionärer ska kunna behålla en rimlig levnadsstandard och effekterna av skattesystemen för pensionärerna. Kommer statsrådet att reflektera över detta i debatten?

Anf. 90 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Det finns två huvudlinjer här. Den ena huvudlinjen som jag tror att vi båda är eniga om är att detta är nationella frågeställningar där var och en fattar egna nationella beslut. Det gäller tydligt denna fråga. Har man väl sagt det är detta en mycket bred pensionsdebatt där man diskuterar med varandra vad som skapar förutsättningar för långsiktigt stabila pensioner och en rimlig levnadsnivå för pensionärer.

Med denna mycket tydliga brasklapp om att alla beslut ytterst fattas av var och en är det en bred diskussion om vad man kan lära av varandra. Så visst kan man diskutera den typen av saker. Vi har inte intagit någon position i den frågan eftersom vi tycker att dessa är nationella frågeställningar.

Anf. 91 ÅSA ROMSON (MP):

En sak som jag tror hör till denna del av punkten är den övergripande bedömningen av att man nu på EU-nivå har en sådan här bred diskussion om pensionerna, vilket vi välkomnar och tycker kan vara bra. Men det finns också problem med att göra det parallellt med att det pågår ett mycket stort reformarbete i flera medlemsländer. Vi tror inte att det är lämpligt att EU så att säga försöker föregripa det på något sätt. Det skulle bli ett svårt läge om man försökte tvinga fram en diskussion som lägger locket på eller som hamnar helt snett med tanke på att denna diskussion som i huvudsak förs på nationell nivå också måste få föras där. Därför

har vi svårt att se att EU ska komma fram till så mycket i denna fråga än så länge. Det tror jag tillhör preambledebatten. Detta medskick gör vi gärna.

2010/11:13
3 december

Anf. 92 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag läste utvärderingen om hur de nationella pensionssystemen fungerar. Där finns det procentsiffror som visar hur mycket av grundlönen som man sedan kommer att få i pension.

Anf. 93 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Jag tänkte komma till det alldeles strax.

Anf. 94 JONAS SJÖSTEDT (V):

Då väntar jag på det.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

När det gäller detta inledande preambleavsnitt, som kommer före a och är en riktlinjedebatt, uppfattar jag att det finns majoritet för regeringens upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Då går vi till punkt 10 a. Det gäller den gemensamma rapporten. Det är en informationspunkt.

Anf. 96 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Då ska jag säga några ord om den gemensamma rapporten som Jonas Sjöstedt just nämnde. Det är alltså en gemensam rapport som kommittén för socialt skydd och kommittén för ekonomisk politik har tagit fram, alltså SPC:s och EPC:s *Joint Report on Pensions*. I rapporten analyseras EU-ländernas pensionssystem och rankas efter den ersättningsgrad som de ger i dag och som de kan ge år 2048. I Sverige har det blivit uppmärksammat att den svenska ersättningsgraden då skulle sjunka och år 2048 tillhöra de allra lägsta i Europa. Såvitt vi kan bedöma är det inte fel på själva aritmetiken i detta, men det är en mycket statisk beräkning utifrån att alla pensionsregler i EU och alla arbetslivsbeteenden hos människor i samtliga länder skulle ligga fast de kommande 38 åren.

Några av de länder som ligger i topp är Grekland med 110 procents ersättningsnivå – det är faktiskt högst ersättningsnivå i hela OECD-området – och Spanien med 96 procents ersättningsnivå. Detta antyder nog att det finns utrymme för en del förändringar på dessa områden. Många tror nog att åtskilliga europeiska länder är på väg in i rätt omfattande pensionsreformer. Grekland är ett typiskt sådant exempel. Andra har kommit längre.

Den grekiska pensionsåldern är 58 år för både män och kvinnor om man har fullt antal tjänsteår bakom sig. Pensionen är dessutom inkomstprövad med uppemot 70 procents margineffekter. Jag skulle tro att det säger en del om de strukturproblem som ni diskuterar med helt andra statsråd än med just mig.

Det svenska pensionssystemet beskrivs ändå i rapporten som finansiellt stabilt och transparent tack vare den reform som genomfördes på 90-talet. Vi har inga andra ståndpunkter i själva rapporten.

Anf. 97 JONAS SJÖSTEDT (V):

Det är klart att det är svårt att göra prognoser för så lång tid. Det finns många variabler som räknas in, och man går hårt åt pensionssystemen i många europeiska länder i dag.

Jag hajade till för jag tror att det bara var Estland som låg lägre än Sverige när det gäller den andel i procent av inkomsten som man får i pension. Sverige har ett extremt dåligt pensionssystem vad gäller inkomsten enligt denna beräkning. Det finns nästan anledning att varna andra länder att ta efter vår modell om de vill ha en god pension.

Det motsäger lite grann det resonemang som regeringen för i andra sammanhang då man ofta lyfter fram det svenska pensionssystemet. Det kan möjligtvis vara statsfinansiellt effektivt, men det kanske inte är så bra för pensionärerna.

Jag delar därför inte den optimistiska synen på det svenska pensionssystemet.

Anf. 98 EVA-LENA JANSSON (S):

Rapporten föranleder inte något formellt ställningstagande. Men när man läser sammanfattningen pekas det på en aldrig tidigare skådad budgettåstramning, och fokus ligger hela tiden på budgetnedskärningar. Vi pratade mycket om vikten av en aktiv sysselsättningspolitik men också en arbetsmiljöpolitik som bidrar till att människor kan stanna längre på arbetsmarknaden och därmed stå till arbetsmarknadens förfogande och ge fler arbetade timmar. Det var ett medskick som vi gjorde i socialförsäkringsutskottet, och jag vill säga det här också.

Anf. 99 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag vill bara tillägga att vi från vårt parti har svårt att gå med på att man inte själv får utforma sitt pensionssystem utan att det sätts upp regelverk. Vi vill att de olika länderna själva ska få utforma sina pensionssystem. Vilka nivåer det ska vara ska varje medlemsstat själv bestämma.

Anf. 100 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

Jag ska fänga upp det som sagts. Precis som Åsa Romson sade delar vi denna uppfattning, det vill säga att frimodigheten i diskussionen är enkel på den självklara premissen att detta är nationella beslut. Sedan kan man genom de metoder som finns i EU lära av varandra ändå. Det är i det ljuset som man ska se detta. Vi har ingen annan åsikt än att detta är och förblir nationella beslutsarenor.

Vi har legitima olika ståndpunkter i fråga om det svenska pensionssystemet – det är ingen hemlighet på något sätt. Men den diskussionen för vi inte här, så det ska jag inte svara på.

Däremot tycker jag – vi har noterat det i några fall – att det i både grönboken och den diskussion som ordförandeskapet startade finns ett intresse för reformer som drar åt samma håll som den svenska i mycket vid mening: mer av avgiftsbaserad, mer av fondering, mindre av pensionslöften som baserar sig på en demografi som inte längre finns.

Sedan kan man dra olika slutsatser om vilka konsekvenser detta får. Men det är ändå den färdriktning som många länder driver i.

Slutligen delar vi uppfattningen att ett pensionssystem som uppmunt-
rar till mer av arbete och som tar hänsyn till mer arbetad tid både för män
och för kvinnor är en viktig del i att lyckas med detta.

Det var därför jag nämnde den grekiska situationen speciellt. Där är
ju problematiken inte bara att de har mycket låg pensionsålder utan också
att de har byggt in en struktur som uttryckligen begränsar nyttan av att
arbeta högre upp i åldrarna, det vill säga man har inkomstrelaterad pens-
ionsutbetalning. Det är intressant att peka på som ett exempel på den
sorts problem som finns i flera europeiska pensionssystem.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Detta var en informationspunkt. Vi tackar för informationen under
punkt 10 a.

Då går vi över till punkt 10 b. Där har det varit en överläggning i so-
cialförsäkringsutskottet. Som ett resultat av den har regeringen modifie-
rat sin ståndpunkt, vilket har lett fram till att det inte finns någon avvi-
kande mening i socialförsäkringsutskottet efter överläggningen.

Kan vi därmed gå direkt till beslut? Ja.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under punkt
10 b.

Anf. 102 ÅSA ROMSON (MP):

Jag vill göra ett medskick som blev oklart bland de här punkterna.
Det handlar om en grönbok om pensioner, och den finns under punkt 10.

Medskicket gäller att samrådsförfarandet framstod som mycket märk-
ligt. Det var svårt för flera att ge de kommentarer man behövde ge på den
grönboken. Jag hoppas att departementet vidarebefordrar detta inom
institutionerna. Så här kan man inte ha det.

Det är viktiga dokument, och det är en viktig diskussion. Jag vet att
det finns flera dokument och att diskussionen pågår parallellt. Men om
det handlar om grönböcker och de ska användas formellt ska också sam-
rådet fungera på ett formellt korrekt sätt.

Anf. 103 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M):

För att bringa lite reda i grönbokssituationen: Grönboken är inte for-
mellt uppe nu, men kanske ska vi säga några ord om grönboken och var
den befinner sig i processen. Någon som kan detta bättre än jag får göra
det.

Anf. 104 Ämnesrådet STEFAN OSCARSON (S):

Det är kanske jag som gör det, utan att jag för den skull vet. Det har
kommit in väldigt många svar på grönboken under samrådsförfarandet,
som ju har varit ett öppet samrådsförfarande. Det hanteras nu av kom-
missionen.

Hur fortsättningen blir vet vi egentligen inte. Det är meningen att det
ska vara en öppen debatt, och det är väl svaren som kommer att avgöra
hur fortsättningen blir.

2010/11:13
3 december

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:
Grönboken är inte uppe, så jag vill inte öppna för någon diskussion om grönboken.
Vi tackar för närvaron.

Anf. 106 ORDFÖRANDEN:

Då ber jag att få hälsa statsrådet Hillevi Engström med medarbetare välkomna. Det gäller punkterna 3 och 7 på dagordningen samt en övrig fråga.

Det finns också en återrapport. Vill statsrådet säga något om den? Annars lämnar vi öppet för frågor.

Anf. 107 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag behöver inte säga något om den.

Anf. 108 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor med anledning av återrapporten? Nej. Vi lägger den till handlingarna.

Då ber vi Hillevi Engström inleda under punkt 3. Det är en diskussionspunkt, och det handlar om att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar.

Anf. 109 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Det handlar om det så kallade mammaledighetsdirektivet. Under dagordningspunkt 3 kommer det belgiska ordförandeskapet dels att presentera en lägesrapport, dels att föra en debatt om vägen framåt i det så kallade mammaledighetsdirektivet, det vill säga den pågående förhandlingen om ett ändrat direktiv om förbättrad säkerhet och hälsa för arbetstagare som är gravida, nyligen har fött barn eller ammar.

Förslaget har varit föremål för behandling i riksdagen tidigare vid flera tillfällen. Överläggningar har skett i arbetsmarknadsutskottet, och frågan har behandlats tidigare i nämnden.

Regeringens ståndpunkt i frågan ligger fast.

Frågan har diskuterats i rådet sedan 2008. Men diskussionerna vid Epsco på måndag ska ses mot bakgrunden att Europaparlamentet i oktober 2010 behandlade direktivet för första gången. Parlamentet föreslog då långtgående förändringar av kommissionens ursprungliga förslag. Bland annat föreslog parlamentet en obligatorisk mammaledighet om sex veckor. Vidare föreslog parlamentet att mammaledigheten ska vara 20 veckor och att den ersättning som utgår ska motsvara full lön.

Jag tror att det sannolikt kommer att bli svårt att nå en överenskomst med Europaparlamentet på grund av parlamentets i mitt och regeringens tycke orimliga hållning i en rad frågor. Det är väldigt synd, för med ett balanserat förslag som tar större hänsyn till länder med utveck-

lade föräldraledighetssystem, som Sverige, och till jämställdhetssynpunkter skulle EU:s nya regler kunna bidra till förbättringar inte minst för kvinnor i de länder där man inte har utvecklade ledighetssystem och de kvinnor som faktiskt har det tuffast på arbetsmarknaden.

Jag föreslår att jag i diskussionen på måndag lyfter fram de viktigaste aspekterna som Sverige har fört fram under hela förhandlingen och som tidigare har förankrats i nämnden, att ett ändrat direktiv måste utformas med hänsyn till att medlemsländerna i dag har väldigt olika system för mamma- och föräldraledighet. Medlemsstater som redan har väl fungerande system för föräldraledigheten ska kunna behålla dessa. Sverige motsätter sig en förlängd obligatorisk ledighet. Vi tycker att ledighet bör vara en rättighet och inte ett tvång.

Jag föreslår också för nämnden att jag i diskussionen kan lyfta fram att rådet nu måste ta tid att noga överväga hur parlamentets förslag ska hanteras och hur vi ska gå vidare med frågan.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Arbetsmarknadsutskottet har haft en överläggning den 27 november – jag skulle ha nämnt det tidigare. Den överläggningen resulterade i stöd för regeringens ståndpunkt, och det fanns inga avvikande meningar. Kan vi därmed gå direkt till beslut?

Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag tycker att regeringen har en bra ståndpunkt i frågan, den enda rimliga svenska ståndpunkten. Det ska vara könsneutralt, det ska inte vara tvång och så vidare.

Det jag tycker att man ska se är att EU-parlamentet är splittrat. Stora delar av EU-parlamentet är ganska bra i den här frågan, inklusive exempelvis ordföranden i jämställdhetsutskottet. Därför tror jag att man kan våga driva en förlikning ganska långt. Med ett splittrat parlament på andra sidan kan det komma ut ganska bra i slutändan.

Anf. 112 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Tack för den synpunkten! Regeringen har också haft bra relationer med Eva-Britt Svensson i jämställdhetsutskottet.

Anf. 113 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går då till punkt 7 på dagordningen. Det är en diskussionspunkt. Frågan har varit uppe till överläggning i arbetsmarknadsutskottet så sent som den 2 december.

Detta är en knepig punkt där det först finns en preambel och sedan finns punkterna a–d. Om jag förstod rätt ville statsrådet först diskutera punkterna a, b, c och d och sedan återgå till det inledande, övergripande.

Då gör vi det och börjar med punkt 7 a, flaggskeppsinitiativet En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen. Det är en informationspunkt.

Här har vi situationen att arbetsmarknadsutskottet har överlagt och kommit till ett resultat, och det finns inga avvikande meningar, men här i

Anf. 114 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag tänkte föreslå att jag kunde göra föredragningen för punkterna a–d, så kan ordföranden sammanfatta efter det. Punkterna hänger ihop.

Jag skulle vilja börja med ett förtydligande vad gäller den här dagordningspunkten. Som ni har sett på dagordningen består punkt 7 dels av en diskussion som ordföranden var inne på om sysselsättningspolitiken i Europa 2020-strategin och den europeiska terminen, dels av ett antal underpunkter, punkterna a–d. Jag vill börja med att redogöra för underpunkterna a–d.

Dagordningspunkt 7 a är en informationspunkt. Dagordningspunkt 7 b är en beslutspunkt där rådsslutsatser ska antas och ett yttrande godkännas. Dagordningspunkt 7 c är också en beslutspunkt. Under dagordningspunkt 7 d ska två yttranden från sysselsättningskommittén godkännas.

Jag ska nu redovisa regeringens förslag till ståndpunkter för dessa punkter. Efter beslut i nämnden om detta vill jag redogöra för mitt tänkta upplägg i diskussionen under punkt 7.

Jag börjar med dagordningspunkt 7 a. Under denna punkt kommer rådet att få information om kommissionens meddelande om flaggskeppsinitiativet En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen. Under denna dagordningspunkt kommer också det belgiska ordförandeskapet att presentera sina slutsatser om arbetet under hösten med flaggskeppet Unga på väg och en agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen.

Jag föreslår att Sverige under denna punkt tar del av informationen från kommissionen och från ordförandeskapet.

Jag går vidare till punkt 7 b. Under denna punkt väntas rådet godkänna ett yttrande från sysselsättningskommittén, Emco, samt anta rådsslutsatser om en sysselsättningspolitik för en konkurrenskraftig, koldioxidsnål, resurseffektiv, grön ekonomi. Det är detta som frågan handlar om när det gäller gröna jobb. Det är ingen bindande fråga.

I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna bland annat att främja ett utbyte av erfarenheter för att bättre kunna förutse kompetensbehovet på arbetsmarknaden till följd av omställningen till en grön ekonomi.

Regeringen anser att det finns ett mervärde i ett brett erfarenhetsutbyte mellan medlemsstaterna i denna fråga. Jag föreslår därför att Sverige kan stödja ett antagande av slutsatserna.

När det gäller dagordningspunkt 7 c väntas rådet anta slutsatser om den åldrande befolkningen, arbetskraftens och befolkningens inverkan på sysselsättningspolitiken. Slutsatserna belyser olika åtgärder som kan vara påkallade på ett antal områden med anledning av den åldrande arbetskraften och befolkningen.

Det är positivt att slutsatserna lyfter fram att villkoren för arbete kan behöva ändras för att passa en äldre arbetskraft. Regeringen anser att det även på detta område finns ett mervärde i att medlemsstaterna tillsammans tar upp en sådan fråga och pekar på goda exempel på åtgärder.

Jag föreslår därför att Sverige kan stödja ett antagande av slutsatserna.

Slutligen till dagordningspunkt 7 d. Under denna punkt väntas rådet godkänna två yttranden från sysselsättningskommittén: ett yttrande om en gemensam ram för utvärdering och ett yttrande om resultatet av årets ländergranskning.

Båda dessa yttranden har sin grund i de rådsslutsatser om styrningen av den europeiska sysselsättningsstrategin inom Europa 2020 som antogs vid det förra Epscomötet den 21 oktober.

Jag föreslår att Sverige kan godkänna dessa två yttranden.

Anf. 115 ORDFÖRANDEN:

Då går vi igenom de här punkterna, för där är en del som förefaller avklarade redan i utskottet.

Punkt 7 a är, som jag sade, en informationspunkt. Där har dock utskottet valt att ha en överläggning. Det fanns inga avvikande meningar, och då är min fråga om vi kan gå direkt till avslut på denna punkt. Ja. Vi tackar för informationen under punkt 7 a.

Då går vi till punkt 7 b om den konkurrenskraftiga ekonomin med låga koldioxidutsläpp. Det är en beslutspunkt. Här har funnits överläggningar i arbetsmarknadsutskottet den 25 november utan några avvikande meningar. Kan vi gå direkt till beslut?

Anf. 116 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

När det gäller 7 b måste jag säga att vi har en hel del tvivel beträffande den punkten. Sysselsättningskommitténs rapport innehåller alltför mycket visioner. Den är för vagt utformad, och det saknas konkreta förslag. Det finns heller ingen ekonomisk konsekvensanalys.

För att ge exempel på det läser jag först från punkt 31. Där står bland annat att man vill eftersträva både god kvalitet på arbeten och att arbetstagarna ska få goda arbetsvillkor. Det är så relativt att det egentligen inte säger någonting. Hur ska man få det att gå ihop? Det är alltför visionärt för att vara konkret.

Jag går vidare till punkt 38. Den kritik vi har till punkt 38 är att man först vill fastställa ett regelverk för klimat- och miljöfrågor, och därefter ska man analysera effekterna kring sysselsättningen. Man borde rimligtvis göra tvärtom.

Vi går vidare till punkt 41. Där står det att med anledning av rådsslutsatserna vill man uppmana medlemsstaterna att ge stöd åt arbetsförmedlingarna utifrån den gröna omställningen. Det anser vi ska vara på nationell nivå och inte på europeisk nivå. Man kan även ifrågasätta huruvida pengarna används på rätt sätt genom att skickas till arbetsförmedlingarna.

När det gäller den sista punkten, herr ordförande, alltså punkt 43, står det om att subventionera grön arbetskraft. Det vill man ha, alternativt straffbeskatta icke-grön arbetskraft. Det är återigen så att miljöpolitiken måste beslutas nationellt, och vi är emot sådana här former av beskattningar. Vi vet inte hur det kommer att slå mot vissa företag och underleverantörer. Det kan ju medverka till massarbetslöshet, så även om man vill skapa många jobb kan det bli stor arbetslöshet.

Utifrån dessa vaga punkter, om vi antar det här först och sedan går till beslut, vill vi anmäla avvikande mening.

Anf. 118 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Jag kan helt kort säga att Emco, sysselsättningskommittén, består av representanter från alla 27 medlemsstater som diskuterar förslag på hur man ska kunna uppnå målen med klimatförändringarna som toppmötet har antagit, att minska utsläppen av växthusgaser och sådana saker. Det blir ju en kompromiss, och sedan är det upp till Sverige hur vi ska implementera det i Sverige. Det här är alltså inte bindande, utan det är precis vad det är. Det kan till exempel vara metoder.

Vi kommer att ha en fortsatt diskussion om hur vi ska göra i Sverige för att uppnå de mål som finns när det gäller gröna jobb. Det återkommer vi till.

Anf. 119 ÅSA ROMSON (MP):

Jag ber om ursäkt för att jag var frånvarande under rapporten, men jag har en fråga som jag inte tror berördes i den delen. Jag undrar om man också här diskuterar hur EU:s egna strukturfonder och annat, eller till exempel stödet till infrastrukturinvesteringar, länkas ihop med en konkurrenskraftig ekonomi med låga koldioxidutsläpp.

Vi vet att vi har en skev fördelning mellan anslagen till flyg- och vägtrafik jämfört med järnvägstrafik till exempel, även från EU:s eget stöd. Här kan det vara en viktig sak att lyfta in så att man inte bara fokuserar på hur länderna gör utan också på EU:s strukturer i det här sammanhanget.

Anf. 120 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Svaret på den frågan är att det berörs, men det är ingenting som kommer att diskuteras mer i detalj just vid det här tillfället. Men det är en viktig synpunkt som Åsa Romson för fram.

Anf. 121 ORDFÖRANDEN:

Då sammanfattar jag. Detta är en beslutspunkt, och det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 7 b, dock med avvikande mening från Sverigedemokraterna, som – som jag tolkar det – innebär att Sverige inte ska ställa sig bakom antagandet av dessa rådsslutsatser.

Vi går vidare till 7 c, Den åldrande arbetskraften. Det är en beslutspunkt. Här har det varit överläggningar i arbetsmarknadsutskottet den 25 november. Det fanns inga avvikande meningar. Det fanns då stöd för regeringens ståndpunkt efter det att man hade gjort två tillägg efter önskemål från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och delvis Sverigedemokraterna.

Då är min fråga till nämnden om vi kan gå direkt till beslut. Så är fallet och ingen begär ordet. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt i punkt 7 c.

Vi går till 7 d. Punkten är uppdelad i del ett och två. Arbetsmarknadsutskottet informerades den 25 november. Varför hade de inte överläggningar, kan man fråga sig, men det hade de inte. Detta är en beslutspunkt.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 7 d, delarna ett och två.

Vi går så till det inledande avsnittet.

Anf. 122 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M):

Då vill jag först kort förtydliga upplägget för den här punkten på Epsco. Det står diskussion på dagordningen, men i kontakterna med det belgiska ordförandeskapet har medlemsstaterna blivit uppmanade att i möjligaste mån inte göra några inlägg. Anledningen är att tidsramen har visat sig vara mycket snäv.

Jag tycker ändå att det är viktigt att jag under denna punkt kan kommentera flaggskeppet En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen, som kommissionen presenterar för oss på mötet.

Min statssekreterare var i arbetsmarknadsutskottet i går och överlade om regeringens generella ståndpunkt gällande meddelandet om flaggskeppet. Överläggningen visade att det fanns ett brett stöd för de presenterade ståndpunkterna om meddelandet. Därutöver gjorde utskottet även ett par kloka tillägg till dessa.

Diskussionen på måndag kommer inte att handla om hela meddelandet som sådant och inte heller vara ett tillfälle för mig att lyfta fram alla de generella ståndpunkter som regeringen har gällande hela meddelandet. I stället kommer jag att kort kommentera något av det som regeringen anser viktigt att föra fram i det här skedet.

Flaggskeppet är ett av kommissionens sju huvudinitiativ inom ramen för Europa 2020-strategin. Flaggskeppet är ett ramverk för att presentera nya idéer och förstärka åtgärder som redan finns. Det anger kommissionens viljeinriktning, och det är inte någonting som medlemsstaterna ska godkänna eller införliva i sina system. Det är alltså inte bindande. Vi kommer med största sannolikhet att på olika sätt få möjlighet att kommentera flaggskeppet ytterligare längre fram.

Låt mig kort säga några ord om själva flaggskeppet. Det är alltså kommissionens bidrag till strategin 2020 om sysselsättningsmålen. Det innehåller 13 konkreta åtgärder på fyra prioriterade områden. Fokus ligger på flexicurity, en mer kvalificerad arbetskraft, arbetsmiljö samt jobbskapande.

Jag föreslår att Sverige på Epsco börjar med att välkomna flaggskeppet och poängterar att fungerande arbetsmarknader genom en ökning av sysselsättningen bland kvinnor och män i EU är viktigt för att säkra tillväxt och välfärd i medlemsländerna, utöver jämställdhetsskälet förstås.

Sverige bör också ta upp att det hade varit önskvärt att meddelandet tydligare hade betonat vikten av integration av utrikes födda på arbetsmarknaden samt vikten av en mer jämställd arbetsmarknad. Det är också viktigt att betona att de olika förhållanden som råder i medlemsstaterna måste beaktas när det gäller åtgärder som främjar och handlar om flexibilitet och trygghet på arbetsmarknaden.

Dessutom vill jag påpeka att medlemsstaternas olika traditioner på arbetsmarknaden, särskilt vad gäller parternas roll, ska respekteras. Regeringens utgångspunkt i alla de här diskussionerna är att värna den svenska modellen.

Det är ungefär det jag hade tänkt föra fram. Även om vi skulle undvika inlägg tycker jag att det här är värt att säga.

Anf. 123 ORDFÖRANDEN:

2010/11:13

3 december

Den 2 december var det överläggning i arbetsmarknadsutskottet. Då modifierades ståndpunkten, och regeringen, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet blev överens om den text som finns återgiven i kommentarerna.

Ingen begär ordet. Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vill statsrådet säga något om 19 a som är en informationspunkt? Nej. Ingen begär ordet.

Vi lägger punkt 19 till handlingarna och tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård)

Socialminister Göran Hägglund

Statssekreterare Magnus Kindbom (dp. 13)

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 7–8 juni 2010

Återrapport från informellt ministermöte den 5–6 juli 2010

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 21 oktober 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (hälso- och sjukvård) den 6–7 december 2010

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar Göran Hägglund mycket välkommen. Vi börjar med dagordningspunkt 14. Punkt 13 tar vi strax; det kommer en statssekreterare från Jordbruksdepartementet och hjälper till med den. Vi börjar alltså med punkt 14 och fortsätter till punkt 18.

Punkt 14 handlar om pandemi. Det är en diskussionspunkt. Socialutskottet har fått information i frågan, men har inte överlagt.

Anf. 125 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Får jag börja med att säga några ord om återrapporteringen från tidigare möten?

Anf. 126 ORDFÖRANDEN:

Det var jättebra att statsrådet så försynt påminde ordföranden om det. Det var artigt gjort, och jag är tacksam för det.

Anf. 127 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Kanske har det sagts tidigare, men för säkerhets skull vill jag säga att vi har gjort en liten förändring av ansvarsområdena som påverkar relationen mellan mig och Maria Larsson. Jag har nämligen nu hand om folkhälsopolitiken i den del det inte rör alkohol, tobak, narkotika, spel och allt sådant där. Folkhälsofrågorna i stort är mina, medan hon har hand om barnrättsfrågorna. Det är en förändring från föregående period. Jag säger detta upplysningsvis, som information.

Vi har haft två möten – ett rådsmöte som hölls i Luxemburg den 8 juni och ett informellt ministermöte som hölls i Bryssel den 5–6 juli.

Vid Epscomötet i juni var det fyra olika frågor som var av lite större vikt. Det handlade om patientrörlighetsdirektivet, om märkning av livsmedel, om ojämlikhet i hälsa samt om den viktiga frågan om salt.

När det gäller patientrörligheten, som vi har diskuterat i nämnden många gånger, presenterade Spanien ett kompromissförslag. Man ska då komma ihåg att Spanien var ett av de länder som utgjorde den blockerande minoritet som innebar att vi inte kunde slutföra detta under vårt ordförandeskap. Kompromissförslaget som Spanien nu presenterade låg snubblande nära det förslag som de själva hade motsatt sig tidigare. Men

förslaget var bra, och en klar majoritet ställde sig bakom ordförandens förslag. Från svensk sida hade vi önskat lite mindre begränsning än vad som kom att bli fallet. Men vi tyckte ändå att fördelarna tydligt övervägde nackdelarna.

När det gällde de övriga frågorna antogs rådsslutsatser om ojämlikhet i hälsa respektive salt. Frågan om märkning av livsmedel var jordbruksministrernas ansvarsområde men hanterades där. Det är också föremål för överläggningar under det nu kommande mötet.

Vid det andra mötet var Maria Larsson närvarande. Det handlade om cancer, information till patienter, lärdomar av pandemin och hälsosäkerhet. Flera av de frågorna är aktuella nu igen, så jag återkommer till dem. Vi kommer tillbaka till de viktiga delarna.

Anf. 128 ORDFÖRANDEN:

Vi kan lägga återrapporterna till handlingarna.

Jag inbjuder statsrådet till punkten 14.

Anf. 129 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Det är frågan om erfarenheter från utbrottet av pandemin 2009. Rådsslutsatser om uppföljning av pandemin antogs om A-punkter vid ett rådsmöte i september månad, som jag nyss nämnde. De är sprungna ur en expertkonferens som det belgiska ordförandeskapet ordnat i juli månad. Till grund för det ligger också den diskussion som vi hade vid det informella ministermötet jag nyss talade om.

Nu vill ordföranden återrapportera till oss hur slutsatserna har följts upp hittills. De viktigaste erfarenheterna, som också har resulterat i rekommendationer i slutsatserna, är bland annat att medlemsstaterna fortsatt ska utveckla samarbetet när det gäller hälsohot och att vi ska överväga möjligheten till frivillig mekanism för gemensam upphandling av vaccin. Under nästa år förväntas kommissionen revidera EU:s pandemiplan och också presentera ett förslag till en långsiktig lösning för samarbetet när det gäller hälsohot.

Vi är i grunden positiva till initiativen och får säkert anledning att återkomma till det för att se hur arbetet har gått. Ordföranden har föreslagit att vi på tisdag särskilt ska diskutera frågan om en frivillig gemensam upphandling av vaccin. Vi är lite avvaktande i diskussionen. Det går naturligtvis inte att säga ett blankt nej eftersom vi inte har något riktigt att förhålla oss till, men vi är avvaktande i frågan. Vi har väldigt svårt att se hur man skulle kunna göra det på ett enkelt sätt, eftersom situationen ser så olika ut i olika länder. Vi får helt enkelt lyssna och se om man kan presentera några konkreta förslag som vi får anledning att förhålla oss till.

Man har också inför mötet presenterat tre frågor som ministrarna ska ta ställning till på mötet. Som jag sade föreslår vi att regeringen fortsätter att inta en avvaktande hållning då konsekvensanalyser om dessa viktiga frågor ännu inte finns. Ett fortsatt arbete behövs för att vi ska ha någonting att ta ställning till helt enkelt.

Anf. 130 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

2010/11:13

3 december

Vi går till punkt 15. Det gäller hälso- och sjukvårdssystemen i Europa. Det är den som vi tidigare har snuddat vid med Anders Borg här på morgonen. Socialutskottet fick information den 23 november. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 131 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Under lunchdiskussionen kommer det den här gången att bli diskussioner om rapporten om effektiviteten i hälso- och sjukvården. Rapporten har, som nämnts, lagts fram av kommissionen och medlemsstaterna inom ramen för Ekofin. Den ska ge en bra genomlysning av hälso- och sjukvårdssektorn.

Rapporten visar vad som driver utgifterna och vilka utmaningar vi står inför och som är påtagliga i vårt eget land och i många andra länder. Den behandlar hur man kan göra hälso- och sjukvårdssystemen så kostnadseffektiva som möjligt. Som en del i det finns bland annat frågan om en åldrande befolkning.

Jag är säker på att Anders Borg redan tidigare informerat om att finansministrarna kommer att anta rådsslutsatser om rapporten på Ekofin samma dag som jag diskuterar den med mina kolleger. Det är en lite annorlunda form kanske.

Även under den här punkten har ordförandeskapet presenterat tre frågor som man förväntar sig att ministrarna ska ta ställning till. Den svenska regeringen uppskattar att rapporten fokuserar på effektiviteten i hälso- och sjukvårdssystemen. Det handlar om att säkerställa att vi får så mycket vård som möjligt för våra pengar, så bra resultat som möjligt och bästa möjliga kvalitet för varje investerad krona eller euro. Det avser jag också att framföra under diskussionen. Jag hoppas förstås att nämnden delar den uppfattningen.

När det gäller Sverige visar rapporten att vi kommer väl ut i det här sammanhanget. Vi har generellt ett gediget och resultatinriktat hälso- och sjukvårdssystem som står sig väl i konkurrensen med varje annat land.

Anf. 132 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta diskussionerna.

Vi går vidare till punkt 16, Att investera i morgondagens europeiska arbetskraft inom hälso- och sjukvård: Åtgärder för innovation och samarbete. Det är en beslutspunkt. Socialutskottet har fått information den 9 november.

Anf. 133 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Här gäller det rådsslutsatser om hälsopersonal. Slutsatserna baseras på de diskussioner som fördes på ministerkonferensen i Belgien i september, som jag nämnde. Det handlar om att uppmuntra medlemsstater och kommissionen till samarbete för att utveckla en handlingsplan på hälsopersonalsområdet.

Den svenska regeringen avser att välkomna initiativet till utökat samarbete för att på så sätt stärka kunskapsutbytet inom EU. Men det rör sig om, och det är kanske värt att understryka, just utbyte av kunskap och erfarenheter och andra initiativ som respekterar nationell kompetens i de här frågorna.

Här finns en del bekymmer som vi har gemensamt. Bristen på välutbildad hälso- och sjukvårdspersonal är ett problem i många länder. Det är det i vårt land, men ännu större är problemet i flera andra länder i EU och inte minst globalt. Vi vet att fattiga länder dräneras på skarpa hjärnor på hälso- och sjukvårdens område, vilket är ett betydande problem. Det är viktigt att vi samarbetar genom att ta fram strategier för att hantera de bristerna.

Grundläggande är satsningen på utbildning. Vi vet att behovet av hälso- och sjukvård kommer att öka successivt i ljuset av en åldrande befolkning. Vi vill säga – och jag hoppas att det är med EU-nämndens stöd – att regeringen välkomnar ett samarbete på EU-nivå för att förbättra EU:s möjligheter att lösa behovet av personal i hälso- och sjukvården och omsorgen nu och i framtiden inom ramen för det som jag nämnde, att detta är ett nationellt ansvar.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i den här frågan, punkt 16.

Vi går vidare till punkt 17, Innovation och solidaritet i läkemedelssektorn. Det är en beslutspunkt. Även här är socialutskottet informerat.

Anf. 135 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Herr ordförande! Läkemedelspaketet är den centrala frågan. Den innehåller, för att påminna om det, tre olika delar.

Den första delen handlar om säkerhetsövervakningen. Den är redan färdigbehandlad och klar.

Den andra delen handlar om förfalskade läkemedel. Där kommer förhandlingarna troligen att hinna avslutas under belgiskt ordförandeskap men inte i tid för det här mötet.

Den tredje delen, som för oss och många andra länder är den svåraste, handlar om information till patienter. Där finns många svårigheter kvar. Den är därför inte uppe på agendan för Epsco annat än som informationspunkt från kommissionen.

Flera medlemsstater är avvaktande till förslaget. Det kan vara av lite olika skäl. Bland annat handlar det om gränsdragningen mellan information och marknadsföring, som ansetts vara otydlig. Sverige har i både formella och informella samtal anmält att vi här har ett betydande problem. Det har vi tillsammans med flera andra länder. Det kan nämligen tolkas som att det innehåller skrivningar om censur som strider mot den svenska grundlagen. Då är det inte vilka problem som helst utan verkliga grundläggande sådana.

Förslaget har behandlats i Europaparlamentet, som stöder en reglering på området med vissa ändringsförslag. Nu återstår det att se vad kommissionen vill göra. Det hoppas vi få reda på. Därför är det en informationspunkt i det här sammanhanget. Jag tror att jag nöjer mig med det.

Anf. 136 ORDFÖRANDEN:

Har det blivit en informationspunkt?

Anf. 137 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):
Det är det just när det gäller information till patienterna.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:
Är det några slutsatser som ska antas?

Anf. 139 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):
Jag uppehöll mig nu vid läkemedelspaketet; den delen är en informationspunkt. Sedan finns det fler delar här. Jag borde kanske ha delat upp det på ett annat sätt.

En annan del handlar om rådsslutsatserna om innovation och solidaritet i läkemedelssektorn. Jag tror att det var det som ordföranden sökte efter.

Det belgiska ordförandeskapet anordnade i september månad en ministerkonferens på temat nya framforskade läkemedel. Till grund för konferensen låg en rapport som innehöll rekommendationer för en koordinerad strategi för att stimulera, mäta och utvärdera innovation inom läkemedelssektorn.

Rådsslutsatserna, som vi vill anta på Epsco, uppmanar medlemsstaterna att ta initiativ till en mer kostnadseffektiv och ansvarsfull användning av nya framforskade läkemedel. Syftet är att patienten ska få tillgång till rätt läkemedel, till rätt pris och vid rätt tidpunkt. Är någon emot? Nej.

Vidare uppmanas, när det är möjligt, till samarbete mellan de myndigheter som har med prissättning att göra och de myndigheter som godkänner läkemedel. I dag är kunskapen spridd, eller man ska kanske uttrycka det som inte samlad. På europeisk nivå uppmanas därför frivilliga samarbetsformer för utbyte av data.

Regeringen tänker sig att välkomna rådsslutsatserna som vi hoppas kan leda till ett välbehövligt samarbete.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:
Jag finner att det finns stöd för regeringens här intagna ståndpunkt på punkt 17.

Vi går vidare till punkt 18, Innovativa tillvägagångssätt avseende kroniska sjukdomar. Det är en beslutspunkt. Socialutskottet har fått information.

Anf. 141 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):
Herr ordförande! Vi förväntas att anta rådsslutsatser om innovativa sätt att bekämpa kroniska sjukdomar. Bakgrunden till slutsatserna är att vi EU-medborgare som bekant blir allt äldre – det känner man varje morgon – och därmed ökar också andelen personer som lever med kroniska sjukdomar.

Slutsatserna uppmanar medlemsstaterna att tillsammans med kommissionen göra en översyn i vilken man ska identifiera möjliga tillvägagångssätt för hur situationen kan hanteras. Översynen ska presenteras 2012. Utgångspunkten ska vara att integrera prevention, hälso- och sjukvård samt forskning för att möjliggöra en patientcentrerad finansiellt hållbar vård.

Anf. 142 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar statsrådet för föredragningen. Vi välkomnar naturligtvis samarbete i den här frågan. Vad vi sätter oss emot är att man vill införa ett handlingsprogram som ska gälla i alla medlemsstaterna. Det kan vi tyvärr inte gå med på i det fallet. Jag vill därför, herr ordförande, anmäla avvikande mening här.

Anf. 143 ORDFÖRANDEN:

Det var en avgränsad ståndpunkt. Kan du upprepa precis vad den avvikande meningen avsåg? Den avsåg inte alltihop.

Anf. 144 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Vi motsätter oss en handlingsplan och anser att medlemsstaterna utifrån problemlösningar själva ska ta fram sina egna handlingsplaner.

Anf. 145 ORDFÖRANDEN:

Det är bra. Vill statsrådet kommentera det?

Anf. 146 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Det handlar inte om en handlingsplan. Det handlar om en kunskapsuppbyggnad som avser att leda till att medlemsstaterna sedan själva får ta ställning till hur man vill göra verklighet eller inte göra verklighet av det på den nationella nivån.

Anf. 147 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Jag tackar för den upplysningen och tar tillbaka vår avvikande mening.

Anf. 148 ORDFÖRANDEN:

Det tackar vi för. Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går tillbaka till punkt 13, om statssekreteraren från Jordbruksdepartementet har anlänt.

Anf. 149 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Det har han. Det är Magnus Kindbom som är statssekreterare på det departement som några veckor till heter Jordbruksdepartementet.

Anf. 150 ORDFÖRANDEN:

Då ska jag först säga att miljö- och jordbruksutskottet är informerat. Finns det någon återslag från något tidigare möte som ska redovisas?

Anf. 151 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Nej, inte vid det här tillfället. Vi återkommer om en vecka, tror jag.

Anf. 152 ORDFÖRANDEN:

Utmärkt! Detta är en fråga om livsmedelsinformation till konsumenterna, och det är en beslutspunkt. Miljö- och jordbruksutskottet informerades den 25 november. EU-nämnden har haft frågan uppe den 4 juni,

och då fanns det stöd för regeringens upplägg med avvikande mening från Socialdemokraterna och Miljöpartiet.

Anf. 153 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

När det gäller förslaget om ny förordning om information till konsumenterna har ni också fått en skriftlig information om förslagets innebörd. Därför kommer jag att redogöra för regeringens hållning och svara på eventuella frågor.

Regeringen välkomnar det belgiska ordförandeskapets förslag till politisk överenskommelse om kommissionens förslag till ny förordning om livsmedelsinformation till konsumenterna.

Förordningen omfattar bestämmelser om både märkning och näringsvärdesdeklaration. Förslaget innebär en uppdatering och förenkling jämfört med de nuvarande två separata direktiven. Det belgiska ordförandeskapet har sökt och också uppnått kompromisslösningar i många av de utestående frågor som har funnits.

Förslaget kommer upp på ministerrådet den 6–7 december för en politisk överenskommelse. Medlemsländerna ska då ta ställning till förslaget i dess helhet. Därefter vidtar Europaparlamentets andra behandling.

Förhandlingarna i rådet är nyligen avslutade, och Sverige bör kunna ställa sig bakom ordförandeskapets förslag.

De viktigaste skillnaderna jämfört med nuvarande regelverk är att det blir tydligare regler om företagens skyldigheter. Det blir en förbättrad läsbarhet när det gäller informationen på förpackningarna. Det blir en obligatorisk näringsvärdesdeklaration. Det blir tydligare regler om märkning av ämnen som kan ge allergiska reaktioner. Det blir också en obligatorisk ursprungsmärkning av visst kött, och det blir möjligt att utveckla nya sätt att presentera näringsvärdesdeklarationen.

Regeringen ställer sig bakom principerna, att de uppgifter som i dag är obligatoriska förblir obligatoriska. Sverige har från början stött kommissionens handlingslinje när det gäller ursprungsmärkningen, det vill säga att inte införa ytterligare obligatorium utan att i stället förtydliga vad som faktiskt menas med livsmedels ursprung. Det är viktigt för att inte konsumenterna ska vilseledas av en vag och otydlig ursprungsmärkning. Ursprungsmärkningen innebär en stor administrativ börda och kräver både tid och pengar.

Europaparlamentet hade i sin första behandling långtgående krav på ökad ursprungsmärkning. Mot bakgrund av det har det belgiska ordförandeskapet tagit fram en kompromiss som innebär obligatorisk ursprungsmärkning av färskt och fryst kött från får, get, gris och fjäderfä.

Kommissionen och många medlemsstater har nu ställt sig bakom detta. Regeringen har också valt att ställa sig bakom denna kompromiss trots att vi hellre hade sett att ursprungsmärkningen förblivit frivillig. Regeringen avser att lämna en deklaration om detta, och den kommer att läggas till protokollet för ministerrådet.

Regeringen skulle ha önskat att alla slags alkoholdrycker omfattades av kravet på ingrediensförteckning, eftersom samma regler så långt som möjligt ska gälla alla livsmedel. Vi hade också önskat att det hade ställts krav på angivandet av åtminstone energiinnehållet i alkoholdrycker.

Ordförandeskapets förslag innebär att sådana drycker är undantagna från kravet på ingrediensförteckning och näringsvärdesdeklaration men

att kommissionen inom fem år ska ta fram en rapport om undantagen för alkoholdrycker.

2010/11:13
3 december

Beträffande näringsvärdesdeklarationen är regeringen i första hand för en frivillig märkning. I dag är märkningen frivillig, och den finns på ett stort antal livsmedel. Under förhandlingarna har det visat sig att det finns många önskemål om obligatorisk näringsvärdesdeklaration. Som en del av hela livsmedelsinformationsförslaget kan regeringen ställa sig bakom detta, eftersom förslaget förutser en lång övergångstid och ger vissa möjligheter till undantag för små företag.

Ordförande! Detta är en redogörelse för inställningen till förslaget.

Anf. 154 ORDFÖRANDEN:

Jag vill upprepa att den här frågan har varit uppe i miljö- och jordbruksutskottet för information den 25 november.

Anf. 155 JENS HOLM (V):

Vi diskuterade den här frågan en del i miljö- och jordbruksutskottet. Jag vill bara ha helt klart för mig att det här inte på något vis kommer att påverka nationell märkning. Det kan inte bli så att till exempel kravmärkning eller annan märkning som vi har i Sverige måste ändras eller tas bort eller någonting sådant. Om det är på det viset kan vi inte stödja det här. Som jag har tolkat informationen tidigare påverkar inte det här den nationella märkningen, men jag vore tacksam om du kommenterade det igen.

Vad det gäller ursprungsmärkningen vill jag minnas att den tidigare avvikande meningen från den rödgröna sidan delvis rörde det, där vi alltså vill ha ursprungsmärkning av allt kött. Som jag förstår det här förslaget är det vad vi får. Det tycker jag är jättebra, även om ni kanske inte är helt nöjda. Men så är det. Nötkött är ju redan ursprungsmärkt – eller hur? Kommentera gärna det.

Jag delar synen på alkohol, att det hade varit bra med en märkning av energiinnehållet. Synd att det inte blev så.

Anf. 156 PYRY NIEMI (S):

Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Jag tolkar det så att regeringen kommer att lämna in en annan uppfattning till mötet avseende ursprungsmärkningen, att ni fortfarande anser att den ska vara frivillig trots att ni i någon form har funnit en överenskommelse.

Anf. 157 ÅSA ROMSON (MP):

Tack för föredragningen! Det var tråkigt att det inte var överläggning i miljö- och jordbruksutskottet. Då hade vi kanske fått det ännu lite tydligare här på mötet.

Men jag kan säga, precis som Jens Holm, att jag välkomnar att regeringen hade velat gå längre när det gäller alkohol och märkningen av energiinnehållet. Men regeringens position i övrigt är fortfarande långt ifrån konsumentfrämjande. Det fanns ju en lång rad förslag i de tidigare handlingarna, framför allt från EU-parlamentets första behandling, som skulle ha inneburit att man tagit ordentliga steg mot att vara konsument-

främjande och möjliggjort för konsumenter att bättre se innehållet i olika typer av produkter.

Framför allt skulle jag vilja höra om ståndpunkten kring att man begränsar så kraftigt när det gäller sammansatta och standardiserade portioner och den typen av produkter – det är någonting som ökar starkt i försäljningen. Där kan jag se en viktig poäng med att man också ökar informationsmöjligheterna för konsumenterna.

Annat som var uppe när nämnden behandlade frågan i juni var antropogent tillsatta transfetter och hur man såg på det. I diskussioner har det även nämnts mycket om de aptithöjande ingredienserna, alltså glutamater och liknande, att de ska märkas ut tydligt också på framsidan. Det var en diskussion som parlamentet hade om att tydliggöra redan på framsidan vad det är, särskilt när det gäller socker, salt och sådana viktiga ingredienser. Där vill jag gärna höra statssekreterarens syn på saken.

Anf. 158 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ordförande! Jag ska göra ett försök. Jag ska se om jag lyckades få med alla frågor. Jag är inte helt säker på det.

Jag börjar med Jens Holms frågor. Det är helt klart att nationell märkning kan kvarstå i den form som vi känner här i Sverige, till exempel nyckelhål och kravmärkning. Det är något som vi kan ha kvar. Det är helt klart.

Jag kan även bekräfta att vad det gäller nötkött är det något vi har haft under en längre tid. Den märkningen kvarstår också. Det är klart.

Vi avser att lämna in en handling som markerar den position vi har haft från regeringen vad det gäller frivilligheten i fråga om ursprungsmärkningen.

Åsa Romson ställde en rad frågor. När det gäller de sammansatta produkterna är det, som du säger, ofta fråga om en mängd olika ingredienser. Bakgrunden till begränsningen i omfattningen är att det blir en stor belastning och börda och faktiskt näst intill omöjligt att lyckas härleda alla ingredienser i de delarna. Det har varit en av anledningarna till det.

När det gäller transfetter har det också varit uppe till diskussion. Det är väl delvis samma bekymmer när det kommer till den typen av märkning. Det finns naturliga transfetter i en del kött och även i visst margarin. Det är alltså naturliga transfetter som inte går att särskilja från dem som uppmärksammas vad gäller härdade oljor och liknande. Därför har man i det förslag som nu finns inte kunnat se en möjlighet att särskilja dem och därmed inte heller att göra en märkning av dem.

Nu kanske jag missade någon fråga.

Anf. 159 ORDFÖRANDEN:

Det var en fråga om spriten.

Anf. 160 ÅSA ROMSON (MP):

Vi gav vårt stöd.

Anf. 161 Statssekreterare MAGNUS KINDBOM:

Ja, och det är vi tacksamma för.

Anf. 162 PYRY NIEMI (S):

Ordförande! Det är lite bekymmersamt, tycker jag, att regeringen fortfarande vidhåller standpunkten om frivillighet.

Det finns en långtgående diskussion också i Europaparlamentet om att just stärka konsumentskyddet. Jag tycker att det vore väldigt progressivt av regeringen att infalla i de diskussionerna. Visst är det en administrativ börda för många företag, men samtidigt är det en tydlig signal från den svenska regeringen om att vi först och främst står på konsumenternas sida. Då tror jag att det också hjälper och underlättar företagens sätt att hantera den typen av information.

Så länge den är vid frivillighetens bas, som regeringen framhårdar i, kan den också fortsätta att vara ganska otydlig. Det gör att konsumenterna kommer att få ett tuffare klimat när det gäller att välja bland produkterna. Det gör att det även kan uppstå brister i hanteringen.

Med detta sagt vidhåller vi den avvikande mening som framfördes i EU-nämnden den 4 juni, att vi socialdemokrater anser att ursprungsmärkningen ska vara obligatorisk.

Anf. 163 ÅSA ROMSON (MP):

Jag kan väl fylla på när det gäller den obligatoriska ursprungsmärkningen.

Bland annat är det en fråga som jag tycker att regeringen har missat när vi själva argumenterar för starka djurhållningskrav, till exempel i den svenska produktionen. Då får vi ofta höra: Nej, vi kan inte stärka dem ytterligare. Vi ser ju att det inte har stärkts på annat håll. Det blir bara import, och konsumenterna köper den danska grisfilén och alltihop.

Men konsumenterna får också information via den mat de själva köper. Låt oss säga att man får information på flera köttprodukter, och parlamentet menade även mjölkprodukter. Det här är viktigt. Får vi reda på var djuret är fött, uppfött och slaktat någonstans – det handlar om att man får en helhet i den informationen – menar jag att det stöder den svenska argumentationen för att upprätthålla och ytterligare stärka de svenska djurhållningsreglerna.

Det borde vara en självklar position. Och jag håller med Socialdemokraterna om att det inte är acceptabelt att ha ett mandat med sig där man ska lägga fram en deklaration om frivillig ursprungsmärkning.

Jag skulle till det vilja lägga en avvikande mening när det gäller att man inte har gått längre i det här förslaget och att regeringen inte avser att driva de frågor som handlar om antropogent tillsatta transfetter och som handlar om front of pack labelling, som det heter, alltså att man informerar om de viktiga sockerarterna och sådana saker på framsidan. Det handlar också om att man inte har gått vidare med att redovisa de sammansatta livsmedlen och inte heller går in på frågan om standardiserade portioner. Det finns ju ett livsmedelsslag som många äter dagligdags. Vi har spaltmeter i tidningarna om pensionärer på äldreboenden som får Sodexoförpackningarna. Där är det noga uppmätt och i upphandlingar extremt välspecificerat vad de ska innehålla i fråga om näringsvärde och sådana saker. Men informationen till den som äter är väldigt knapphändig. Trots att man vet vad som finns i förpackningen vill man inte informera om det.

Eftersom det är sådant som hanteras dagligdags och i ökad utsträckning i vårt samhälle är det problematiskt att man inte tagit in det. Det avviker från en stark konsumentpolitik, och därför har vi en avvikande mening i de delarna.

Anf. 164 ORDFÖRANDEN:

Det är en fördel för mig som ordförande, och även för regeringen, tror jag, om den avvikande meningen skulle vinna att den utformas såsom ett alternativt mandat för regeringen.

Anf. 165 JENS HOLM (V):

Jag ansluter mig till Socialdemokraternas avvikande mening. Jag trodde att den svenska positionen var att vi anslöt oss till kompromissen, men när ni nu berättar att ni kommer att lägga fram en egen position kan jag självfallet inte dela den. Ursprungsmärkningen ska ju vara obligatorisk, inte frivillig.

Anf. 166 PYRY NIEMI (S):

Bara en ordningsfråga: Vad innebär begreppet ”alternativt mandat”? Jag skulle vilja att ordföranden förtydligade det.

Anf. 167 ORDFÖRANDEN:

Regeringen lägger fram ett förslag till mandat som man ska ha när man reser ned till rådsrådet, och det är det som vi ska godkänna här. Om man då tycker att det förslag som regeringen lägger fram inte är bra och vill ha ett annat förslag måste man definiera vad det andra förslaget är.

Vad jag tidigare har sagt är att jag inte vill ha avvikande meningar som bara är ett blankt avslag, för det ger ingen vägledning alls för regeringen om vad man skulle göra vid ett rådsråd.

Jag vill heller inte ha en väldigt lång utläggning om varför man tycker det ena eller det andra, utan jag vill ha en ganska koncis och sammanfattad instruktion för vad man vill att regeringen i stället ska göra, så att man kan ta detta på allvar, inte att det är ett debattinlägg utan ett försök att formulera ett alternativt mandat.

Vi har två avvikande meningar här. Den första är det inga problem med. Ni har i alla tre partier som har anmält avvikande mening sagt att ni vill ha obligatorisk ursprungsmärkning. Fine! Men den andra, som Åsa Romson hade, var ganska lång och omfattande, och det var därför jag gjorde denna lilla intervention. Vill Åsa bli mer koncentrerad och fokuserad i sin formulering är det välkommet.

Anf. 168 ÅSA ROMSON (MP):

Herr ordförande! Jag vill understryka att det hade varit enklare om vi hade haft överläggning i miljöutskottet, för då hade man i förväg kunnat precisera en sådan position.

Men eftersom min position blandades med frågor blev det också uppenbart – jag ville ju gärna få respons på det. När jag konstaterar att jag inte får den responsen åt det hållet, därför att vi helt enkelt tycker olika, får jag konstatera att det blir en avvikande mening. Då blev den lång.

Anf. 169 ORDFÖRANDEN:
Bra!

Anf. 170 PYRY NIEMI (S):
För sakens skull: Då är det inte något alternativt mandat. Om EU-nämnden följer den avvikande meningen är det ju regeringens ställningstagande som kommer att gälla vid förhandlingarna. Då kan det väl inte anses vara ett alternativt mandat, utan då är det ett mandat från EU-nämnden.

Anf. 171 ORDFÖRANDEN:
Självklart. Men jag talar om att när vi står i EU-nämnden har vi två alternativ.
Nu tycker jag att vi har klarat ut det här.
Jag sammanfattar på följande sätt. Det finns stöd för regeringens hållning, för regeringens beslut.

Anf. 172 PYRY NIEMI (S):
Jag begär votering.

Anf. 173 ORDFÖRANDEN:
Då sammanfattar jag så här: Vi har två alternativ. Vi har ett alternativ beträffande ursprungsmärkningen som är regeringens förslag till mandat. Sedan har vi ett annat förslag till mandat som framförs av Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna. De två förslagen står mot varandra.
Jag får be att de som stöder de rödgrönas förslag till mandat räcker upp handen och sedan de som stöder regeringens förslag.
Jag finner att det finns majoritet för regeringens förslag.
Den andra avvikande meningen har framförts av Miljöpartiet. Jag finner att det även på den punkten finns stöd för regeringens position i den här frågan.
Det finns några övriga frågor, 19 h–k. Har statsrådet Göran Hägglund någonting att säga på dessa punkter?

Anf. 174 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):
Kanske i en fråga, som har tilldragit sig extra stort intresse, och det handlar om patientrörlighet. Där kommer det bara att konstateras – ja, ni vet situationen. Medlemsländerna har enats. Nu pågår samråd med parlamentet. Det har också behandlats under denna vecka, alltså belgiska ordförandeskapet, kommissionen och Europaparlamentet. Man har ännu inte kommit fram till någon gemensam lösning. Det finns fortfarande ett visst hopp om att en överenskommelse ska kunna nås under det belgiska ordförandeskapet. Vi hoppas förstås det.
Jag vill bara nämna att det arbetet pågår, och vi hoppas att det ska kunna slutföras så snart som någonsin är möjligt.
Ni kommer ihåg att den svenska positionen ligger så till att vi kan tänka oss att parlamentets medverkan kommer att göra att det totala för-

slaget blir ur svensk synpunkt ännu bättre än vad det blev när medlemsstaterna enades.

Anf. 175 LENNART AXELSSON (S):

Vad är det som är svensk ståndpunkt i det sammanhanget? Den fråga som har diskuterats gäller kravet på förhandsbesked. Är regeringens inställning att man inte ska ha krav på att få förhandsbesked? Där har vi haft en annan syn på det hela.

Anf. 176 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD):

Det är en av flera frågor. Det finns kanske fem frågor som håller på att diskuteras, och frågan om förhandstillstånd tycker vi blev onödigt krånglig och besvärlig. Nämnden vet också att det var den svenska positionen. Vi ställer oss bakom kompromissen och kommer naturligtvis att stå bakom det som så småningom kommer fram. Vad jag ville markera var att vi och parlamentet har ståndpunkter som till del kan vara sådana att det gemensamma arbetet mellan parlament, kommission och ordförandeskap kan landa på ett sätt som är ännu bättre, åtminstone ur regeringens synvinkel.

Jag tror inte att Lennart Axelsson för sin del behöver vara orolig i den delen, utan man kommer att kunna hitta en väg som är acceptabel för detta.

Anf. 177 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger de övriga frågorna, 19 h–k, till handlingarna.

Tack för närvaron!

Återrappört från möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (jämfästldhet) den 7–8 juni 2010

Återrappört från informellt ministermöte den 26 oktober 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (jämfästldhet) den 6–7 december 2010

Anf. 178 ORDFÖRANDEN:

Välkommen, Nyamko Sabuni med medarbetare!

Finns det någon återrappört att säga någonting om?

Anf. 179 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Herr ordförande! Det finns två återrappörter, som jag kan nämna kort. Den ena är från Epscorådets möte den 7–8 juni, där vi från det spanska ordförandeskapet fick läget om antidiskrimineringsdirektivet och antog slutsatser när det gäller romers integrering. Ni minns att frågan var väldigt het under de månaderna, med tanke på vad som hände både i Frankrike och i Italien och så vidare. Det föranledde oss att anta ett antal slutsatser om hur man ska jobba mer för att integrera romer i deras respektive hemländer.

Båda dessa sakfrågor är nu statsrådet Erik Ullenhags ansvar. Han kommer hit efter mig, och han kanske har mer att berätta om det.

Den andra rapporten är från det informella jämfästldhetsministermötet den 26 oktober. På det mötet diskuterade vi behovet av att revidera jämfästldhetspakten, framför allt i ljuset av att kommissionen nu har en ny jämfästldhetsstrategi, och inte minst har vi EU 2020. Vi behöver revidera pakten för att anpassas till båda dessa dokument.

Anf. 180 ORDFÖRANDEN:

Vi lägger återrappörterna till handlingarna.

Vi har punkt 8, och det är en beslutspunkt. Där har det varit överläggning, nota bene, i arbetsmarknadsutskottet, och då fanns det stöd för regeringens ståndpunkt och inga avvikande meningar.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i punkt 8 a.

Vi går till punkt 8 b. Där har det också varit överläggning i arbetsmarknadsutskottet, och då fanns det stöd från Alliansen men också från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Men de anmälde en protokollsanteckning i arbetsmarknadsutskottet som väl får sägas motsvara det vi kallar särskilt yttrande. Jag uppfattar det som att det inte finns några avvikande meningar.

Jens Holm kanske kan klargöra detta. Vi avvaktar lite eftersom det nu tydligen blir en diskussion. Eller är det i formfrågan?

Anf. 181 JENS HOLM (V):

Ja, det är i formfrågan. Jag undrar om det är möjligt att få den där anteckningen uppläst. Jag har letat men hittar den inte.

Anf. 182 ORDFÖRANDEN:

Det är en ganska lång anteckning – det är inget fel i och för sig – och det finns en länk i handlingarna. Nu tar vi bara formfrågan. Frågan är om vi kan gå direkt på det som har sagts i arbetsmarknadsutskottet.

Anf. 183 ÅSA ROMSON (MP):

Jag uppfattar det så, efter att ha klickat på länken, att det som hade framförts var någonting som regeringen tog med sig. Därmed behövde man inte göra något annat än en protokollsanteckning. Jag tycker att vi helt enkelt hör med ministern, om man har modifierat sin ståndpunkt efter överläggningarna i utskottet.

Anf. 184 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Eftersom utskottet ställdes inför det faktum att vi rapporterade om någonting som var färdigförhandlat kunde vi bara ta med oss de synpunkter som fanns. Men det är ingenting vi efteråt kan göra någonting åt. Det får bli för det fortsatta arbetet på det här området. Men inför dessa slutsatser – det var redan klart.

Anf. 185 BO BERNHARDSSON (S):

Då är formfrågan: Finns det skäl för oss att upprepa detta här? Det kan det göra, så att protokollsanteckningen läggs till även i det här protokollet.

Anf. 186 ORDFÖRANDEN:

Javisst, jag är helt beredd på det.

Anf. 187 BO BERNHARDSSON (S):

Då yrkar jag på det.

Anf. 188 ORDFÖRANDEN:

Då är frågan: Vad är det enklaste? Ska jag läsa upp den, eller kan vi bilägga den?

Vi bilägger den till protokollet, om det är okej, som en protokollsanteckning här.

Anf. 189 Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP):

Herr ordförande! Ska jag kanske låta mina medarbetare som satt på utskottsmötet tillsammans med statssekreterare Zweigbergk återberätta vad som hände?

Anf. 190 ORDFÖRANDEN:

Jag skulle helst vilja att vi beslutar att bilägga den texten till protokollet från nämndens sammanträde. Vi gör det.

Kan jag sammanfatta på det sättet att det finns stöd för regeringens hållning i denna fråga med den protokollsanteckning som läggs till protokollet även i EU-nämnden?

Anf. 192 ORDFÖRANDEN:

Vi försöker ha en förkortad handläggning här i de fall där det finns stöd i respektive fackutskott för den ståndpunkt som regeringen har framfört. Du var inte närvarande i morse.

Kan vi då göra på det sätt som jag har redovisat i min sammanfattning? Man skakar på huvudet. Är det helt klart vad jag säger i denna punkt?

Alltså: Det finns stöd för regeringens hållning i denna fråga, och den inkluderar även den protokollsanteckning som läggs till nämndens protokoll som tidigare har gjorts i arbetsmarknadsutskottet.

Det finns inga övriga frågor.

Vi ber att få tacka Nyamko Sabuni och medarbetarna för denna snabba visit i EU-nämnden.

7 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration)

Statsrådet Erik Ullenhag

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration) den 6–7 december 2010

Anf. 193 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Erik Ullenhag välkommen till EU-nämnden.

Det är en informationspunkt, punkt 4, om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Anf. 194 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Herr ordförande! Det här kallas i populärt tal antidiskrimineringsdirektivet. Ordförandeskapet kommer att informera om hur arbetet med antidiskrimineringsdirektivet har fortgått.

Som regelverket i dag ser ut på EU-nivå har man ett starkare skydd för diskriminering på grund av kön eller etnisk tillhörighet. Syftet med direktivet är att på samtliga diskrimineringsgrunder – religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder, sexuell läggning – ska man ha samma skydd. Det är grundtanken.

Den svenska inställningen har varit och är fortfarande att vi välkomnar ett brett direktiv mot diskriminering. Vi välkomnar också att det finns en gemensam miniminivå.

Det har nåtts vissa framsteg under det belgiska ordförandeskapet. De har brutit ut delar och kommit lite framåt.

Grundproblemet är tydligt: Tyskland är emot. Det står till och med i den tyska regeringsförklaringen att man är mot ett bredare antidiskrimineringsdirektiv. Vi har även numera efter en regeringsombildning Tjeckien emot förslaget. Vi vet inte om det finns andra medlemsstater som också är skeptiska men tar rygg på Tyskland.

Det krävs enhällighet i rådet. Det har varit uppe en vända i parlamentet, och parlamentet är positivt. Men det måste hända något med ett par medlemsstaters inställning för att vi ska kunna komma framåt i arbetet, för att uttrycka det i klartext.

Det kan vara intressant att ha med sig, för skulle det öppna sig är frågan vad det spelar för roll för svenska förhållanden. Ibland tror jag att EU-regelverket inte spelar så stor roll. Men det finns ett par punkter där det skulle kunna påverka svensk diskrimineringslagstiftning. Det ena är diskriminering på grund av funktionshinder, och det andra är ett bredare skydd för diskriminering på grund av ålder. I båda de fallen finns det två utredningar som nu är remitterade, och en har varit ute på remiss. Vi skulle väl vara hyggligt förberedda om det öppnade sig.

Vi fick i går information om att Ungern, det inkommande ordförandeskapet, kommer att fortsätta arbetet, men vi har i dagsläget ingen bild av i vilken form eller i vilken omfattning. Det belgiska ordförandeskapet har gått in i somliga delar och försökt bryta ut vissa frågor. Men just nu är alltså två medlemsstater helt emot.

Det är läget.

Anf. 195 ORDFÖRANDEN:

Vi har detta som en informationspunkt. Är det så att det håller på att glida över till en förhandlingsfråga?

2010/11:13

3 december

Anf. 196 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Jag skulle hoppas det, eftersom Sverige välkomnar förslaget. Men mitt svar är nog nej. Belgien kommer att säga att de har gjort en del framsteg, men så länge Tyskland säger nej händer det inte mycket. Det kommer inte att hända något nu på Epsco.

Anf. 197 ÅSA ROMSON (MP):

Tack för föredragningen! Jag kan bara instämma i att det vore bra om den här frågan flyttades framåt, och jag välkomnar att regeringen trycker på i frågan.

Anf. 198 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkt 4.

Vi går över till punkt 19 d. Vill statsrådet säga någonting?

Anf. 199 Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP):

Ja, i och med att det har delats ut ett papper från en ordförandeskapskonferens i det fjärde Equality Summit. Man ägnar sig där åt ett erfarenhetsutbyte och diskussionsforum för att bekämpa all form av diskriminering. Den här gången var det fokus på arbetslivet.

Eftersom det även för oss som har ägnat tid åt EU-frågor alltid är svårt att veta vilka dokument som är viktiga vill jag säga att det papper som har delats ut är en not från ordförandeskapet. Det är alltså inga rådslutsatser, och inga slutsatser är heller föreslagna. Det var ett diskussionsforum. Det finns ett papper utdelat om detta.

Anf. 200 ORDFÖRANDEN:

Vi ber att få tacka för informationen och tackar statsrådet med medarbetare för i dag.

8 § Konkurrenskraft (industri)
Statssekreterare Catharina Håkansson Boman
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 25–26 november 2010
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 10 december 2010

Anf. 201 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Catharina Håkansson Boman mycket välkommen till nämnden som ersättare för Maud Olofsson. Vi har ett antal punkter här. Först ska vi kanske börja med återrapport från möte i rådet den 25–26 november. Finns det något att säga om det?

Anf. 202 Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN:

Det har gått ut en rapport därifrån. Jag tänkte inte redogöra för den, men har ni några frågor är ni välkomna att ställa dem.

Anf. 203 ORDFÖRANDEN:

Ingen begär ordet. Vi lägger återrapporten till handlingarna.

Då går vi till ärendena. Näringsutskottet blev informerat den 30 november angående punkt 4 om kolgruvorna och angående punkt 9. Vi börjar med punkt 4.

Anf. 204 Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN:

Tack för att jag får komma hit! Det är första gången för mig. Det ska bli väldigt intressant.

På KKR kommer det alltså att tas ett beslut om statligt stöd för att underlätta nedläggning av kolgruvor som inte är konkurrenskraftiga. I dag regleras statligt stöd till kolindustrin i den så kallade kolförordningen från den 23 juli 2002, alltså samma dag som Kol- och stålunionen upplöstes. Kolförordningen upphör att gälla den 31 december 2010, men EU-kommissionen har föreslagit en förlängning till den 1 oktober 2014, dock med ett antal revideringar.

Generellt sett förbjuder EU statligt stöd som snedvrider konkurrensen på den inre marknaden. Undantag kan göras för att till exempel stödja regioner med hög arbetslöshet eller dålig ekonomi. Kommissionen hävdar att utan statligt stöd skulle hundratusentals människor bli arbetslösa i kolgruvesektorn, bland annat i Ruhrområdet i Tyskland, i nordvästra Spanien och i Jitudalen i Rumänien.

Den gällande kolförordningen medger undantag från de generella statsstödsreglerna. För att minska beroendet av fossila energislag har många medlemsstater, däribland Sverige, drivit frågan om att fasa ut de särskilda stöden till kolindustrin. Samtidigt har andra medlemsstater som jag nämnde tidigare, framför allt Tyskland, Spanien och Rumänien, mycket höga produktionskostnader, som gör att deras stenkolsproduktion inte är konkurrenskraftig. Därför har man av bland annat sysselsättnings-skäl valt att subventionera den.

Enligt förslaget som presenterades den 20 juli i år minskas möjligheterna att ge stöd till kolindustrin. Kommissionen föreslår ett system med dels ett nedläggningsstöd som successivt ska fasas ut till den 1 oktober

2014, dels ett stöd för att täcka extraordinära kostnader, till exempel kompensation för sociala och miljörelaterade kostnader fram till den 31 december 2026.

2010/11:13
3 december

Regeringen anser inte att det ska vara tillåtet med särskilda statsstödsregler för utvinning av fossila bränslen. Vår hållning är att stöd till en icke-konkurrenskraftig industri bara skjuter upp en nödvändig struktur-omvandling och fördröjer en utveckling av förnybara bränslen. Vidare anser regeringen att utfasningen av driftsstöd bör ske snabbt, och vi är kritiska till att inrätta särskilda omställningsstöd.

Kommissionens förslag har mötts av kraftig kritik från två håll, dels från dem som anser det vara för strikt, vilka är i klar majoritet, dels från ett fåtal som delar den svenska synen på en snabb utfasning av stöden. Det är uppenbart att diskussionen om kolförordningen mer har handlat om jobben och energiförsörjningen än om miljökonsekvenser och fossil energi. Det betyder att flertalet medlemsländer numera stöder en förlängning till 2018. I dagsläget är det endast kommissionen, Sverige och Danmark som försöker begränsa stödet ytterligare. Även Europaparlamentet vill förlänga möjligheten till statligt stöd till kolgruvor fram till 2018. Europaparlamentet har dock inget formellt inflytande över kolgruveundantaget, men man sänder genom sin resolution en tydlig signal till EU:s ministerråd.

Det är alltså högst osannolikt att kommissionens förslag om en utfasning till 2014 kan få en kvalificerad majoritet. Sverige har därför visat öppenhet för att fortsatt stödja kommissionen och verka tillsammans med kommissionen för att begränsa stödet så långt som möjligt.

Anf. 205 JENS HOLM (V):

För ovanlighetens skull skulle jag vilja ge mitt fulla stöd till regeringen i den här frågan. Jag tycker att ni driver en bra linje, och alla sådana här subventioner ska självklart bort. Precis som ni säger skjuter de bara på framtiden de viktiga reformer som måste göras.

Jag skulle dock vilja fråga varifrån kommissionen tar sina pengar. Är det från den ordinarie budgeten? Jag hoppas i alla fall att man inte äskar extra medel för att kunna lägga fram de här pengarna.

Anf. 206 CARINA OHLSSON (S):

Herr ordförande! Jag hade både samma kommentar och samma fråga som Jens Holm. Han hann före mig. Vi stöder ju regeringens ståndpunkt här, både när det gäller en restriktiv budget och när det gäller att stödet behöver fasas ut mycket tidigare. Här står vi bakom regeringen. Nu vill vi höra var pengarna ska tas ifrån.

Anf. 207 Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN:

Det är de länder som använder stödet som själva står för betalningen. Det berör över huvud taget inte vår EU-gemensamma budget.

Anf. 208 ORDFÖRANDEN:

Detta är en beslutspunkt. Ingen mer begär ordet. Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga.

Nästa punkt är nr 9, En integrerad industripolitik för en globaliserad tid. Där har det varit överläggning i näringsutskottet den 30 november, och då fanns det avvikande meningar från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet. De finns återgivna i ett protokollsutdrag som ska vara utdelat här. De är då oliklydande.

Anf. 209 Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN:

Näringsministern besökte ju er här i nämnden för ett par veckor sedan och föredrog då våra ståndpunkter i fråga om kommissionens industrimeddelande inför KKR förra veckan. Vi fick då bifall från EU-nämnden för våra ståndpunkter. Näringsministern var som sagt också i näringsutskottet i tisdags och presenterade hela meddelandet, våra ståndpunkter och de frågor som vi har drivit. Jag tänker inte vara så detaljerad som Maud Olofsson var då men vill ändå ge er som inte sitter i näringsutskottet en kort sammanfattning.

När det gäller själva meddelandet har ni fått en fakta-pm, så jag begränsar mig till att beskriva ståndpunkterna i förhandlingarna. Jag kommer också att redogöra för vilka områden som vi har varit framgångsrika på och var vi har en mer skeptisk inställning.

Det är viktigt att komma ihåg att detta är ett flaggskeppsinitiativ under EU 2020-strategin. Meddelandet, med ett 70-tal förslag, ska alltså ange det europeiska ramverket för näringslivet, vilket ska gälla under ganska lång tid framöver. En viktig uppgift för kommissionen blir att rapportera om utvecklingen av konkurrenskraften i medlemsländerna, och det tycker vi är en väldigt bra och viktig uppgift för kommissionen.

En del förslag faller under näringsministerns ansvarsområden, men andra hanteras av andra departement och rådskonstellationer. Som ni kanske har sett i vår rapport från konkurrenskraftsrådet förra veckan aviserade kommissionär Tajani att kommissionen under 2011 kommer att presentera sju förslag inom ramen för meddelandet. Vi kommer att återkomma till nämnden när dessa förslag ska behandlas.

Just nu har vi kommit så långt i förhandlingarna att vi är nästan eniga om rådsslutsatser. Ni har fått den version som förhandlades i Coreper i onsdags. Under förhandlingarna har vi drivit de övergripande principfrågor som näringsministern redogjorde för, framför allt vikten av öppenhet och vikten av att bedriva en modern näringspolitik som omfattar hela näringslivet inklusive tjänstesektorn.

Vi är även nöjda med skrivningar om omställning till grön ekonomi och entreprenörskap. Kulturella och kreativa näringar finns omnämnda i meddelandet, och vi uppskattar att små och medelstora företag har lyfts fram. Det är också positivt att initiativ om företagens samhällsansvar diskuteras på europeisk nivå.

Ambitionen att stärka arbetet med smart reglering finns med, och vi är positiva till att en ny råmaterialstrategi kommer att presenteras. Här är vi medvetna om att vi ska motverka att energiråvaror räknas in i detta. Vi är också nöjda med att standarders betydelse understryks i meddelandet och att industriell innovation stärks.

Sverige har samtidigt varit skeptiskt till att den politiska nivån ska peka ut sektorer som särskilt ska stödjas, exempelvis insatser för rymd- och säkerhetsindustrin. Sverige anser att det i så fall måste motiveras

med ett tydligt europeiskt mervärde och att den näringspolitiska dimensionen blir tydlig – detta i enlighet med vår budgetrestriktiva linje.

Vi är tveksamma till innovativa finansieringsinstrument, vilket jag minns diskuterades förra gången här, exempelvis projektobligationer på infrastrukturuområdet. Det är ofta bara ett sätt att kringgå budgetrestriktioner. Vi har också markerat mot ekonomisk nationalism och protektionism kring exempelvis råvaruförsörjning.

Ärade ledamöter! Detta var en kort redogörelse för vad förhandlingen har handlat om. Vi kommer att stödja ordförandeskapets slutsatser.

Detta är som sagt bara ett första steg. När slutsatserna är antagna kommer vi med all säkerhet att återkomma till nämnden. De olika förslagen blir då konkreta meddelanden, lagförslag etcetera. Diskussionen om industrimeddelandet kommer därför inte att stanna vid dessa rådsslutsatser.

Anf. 210 JENS HOLM (V):

Det finns som sagt tre avvikande meningar här. Jag skulle först vilja höra vad man från departementets sida säger innan vi bestämmer hur vi förhåller oss till våra avvikande meningar.

Det här är ett stort och viktigt program från EU:s sida. Vi har diskuterat det i näringsutskottet vid två tillfällen. Vid första tillfället, då jag var med, delade Maud Olofsson flera av de kritiska synpunkter som togs upp, och jag är glad över att några av de dimensionerna har tagits in.

Jag ska inte läsa upp det som står i våra avvikande meningar, för vi har så mycket kritik mot det här dokumentet. Till exempel nämnde inte statssekreteraren systemet med handel med utsläppsrätter. I industrimeddelandet talar man om att industrier som drabbas ska kunna få kompensation för det. Det är diskussionen om carbon leakage – man säger att industrin annars flyttar till Kina, Indien och så vidare. Då underminerar man ju hela poängen med handelssystemet. Den är nämligen att det ska kosta att släppa ut, och då kan man inte å andra sidan kompensera dem som får betala. Jag tycker att Sverige här skulle ta strid för handelssystemets integritet och funktionssätt. Det skulle jag vilja att ni tar till er och tar med när ni förhandlar.

Det finns en del andra saker också, men jag stannar här.

Anf. 211 ÅSA ROMSON (MP):

Jag kan fylla på med en fråga. Statssekreteraren nämnde att det skulle komma ett meddelande om råvarustrategin. Jag hängde inte riktigt med, men stämmer det att regeringen är öppen för att vidga den strategin till att också innefatta energiråvaror, eller var det tvärtom? Jag hoppas på det sistnämnda eftersom det svenska uranet väl är en råvara som vi inte vill ska in i den strategin.

Anf. 212 Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN:

Jag måste tyvärr säga att vi inte har nåtts av de särskilda yttrandena. Vi har inte fått se dem, vilket gör det lite svårt att kommentera detta.

Vad gäller systemet för handel med utsläppsrätter finns det inga konkreta förslag. Därför har vi heller inte haft möjlighet att ta ställning. Jag vet inte om mina medarbetare har något ytterligare att säga.

2010/11:13

3 december

Anf. 213 Departementssekreterare JOHAN STÅLHAMMAR:

Detta med ETS och annat är en fråga som i mycket ligger under miljöministern, men ett övergripande perspektiv är att vi ser att den absolut bästa lösningen är en helhetslösning, alltså en total lösning för ETS-systemet. Men när det gäller den här typen av undantag och subventioner och annat vet vi att diskussionen förs, men vi ser inga konkreta förslag i dagsläget, så vi har svårt att ta ställning till detta.

Anf. 214 ORDFÖRANDEN:

Det var ju olyckligt med formfrågan. Det är en viktig formfråga.

Anf. 215 BO BERNHARDSSON (S):

Man blir lite konfunderad när de avvikande meningarna från överläggningarna i utskottet inte når fram till departementet. För vår del lägger vi fram den avvikande meningen igen, och nu finns den skriftligt här, så det är möjligt att ta del av den.

Anf. 216 JENS HOLM (V):

Handelssystemet har vi tagit upp vid överläggningarna med Maud Olofsson vid två tillfällen i näringsutskottet. Det står om detta på s. 31 i kommissionens meddelande. Man talar om att det ska vara kompensation för indirekta kostnader till följd av handeln med utsläppsrätter.

Jag kan hålla med om att det inte är ett skarpt formulerat förslag så till vida att det inte är en av punkterna, men det finns ändå med i texten, och då kan Frankrike och andra använda den formuleringen för att underminera hela systemet. Då kommer systemet att fungera ännu sämre än det gör i dag, för det fungerar inte bra i dag.

Jag skulle återigen vilja vidhålla att den svenska hållningen borde vara att driva den här frågan.

Jag vill ansluta mig till Miljöpartiets avvikande mening med tillägg av stycket om liberalisering av energimarknader, alltså att det stycket läggs in i Miljöpartiets avvikande mening. Därmed har vi en gemensam avvikande mening. Jag kan läsa upp det stycket om ni vill, men det finns ju annars att läsa.

Anf. 217 ORDFÖRANDEN:

Det behövs inte.

Man höll tydligen på länge med att utforma de avvikande meningarna. Bo Bernhardsson föreslår att Socialdemokraternas avvikande mening förs till protokollet så vitt jag förstår. Och Miljöpartiet och Vänsterpartiet har alltså en delvis sammanfallande avvikande mening, eller hur ska jag uppfatta detta?

Anf. 218 JENS HOLM (V):

Vi har samma avvikande mening. Vi tar Miljöpartiets text, som jag ansluter mig till, men med ett tillägg som är förankrat hos Miljöpartiet, nämligen att vi tar med Vänsterpartiets text om liberalisering av energipolitiken.

Anf. 220 ÅSA ROMSON (MP):
Ja.

Anf. 221 HANS ROTHENBERG (M):

Jag vill bara som ledamot av näringsutskottet tillägga att ingen av dessa avvikande meningar formulerades vid sammanträdet i går. Jag fick dem själv i handen under förmiddagen. Jag noterar att det från samtliga partier är betydligt vidare formuleringar i tryck än vad som uttalades i ord på näringsutskottets möte. Det är förvisso bra med tydlighet, men det hade kanske också varit bra att få ta del av samtliga i mer distinkt form under ett tidigare skede.

Anf. 222 BO BERNHARDSSON (S):

Okej, men det måste väl ändå ha förts en argumentation vid sammanträdet? Man fick väl inte bara gå hem och hitta på en avvikande mening, utan det fördes väl en argumentation där?

Anf. 223 HANS ROTHENBERG (M):

Det var en argumentation, men jag noterar att det som har satts på pränt var av vidare omfattning än vad argumentationen i utskottet var.

Anf. 224 EVA-LENA JANSSON (S):

Efter fyra år i näringsutskottet kan jag inte tro att det som sägs i Socialdemokraternas ståndpunkt är någon överraskning. Alla som har följt Socialdemokraterna borde känna igen de här frågorna.

Anf. 225 ÅSA ROMSON (MP):

Vi behöver inte här diskutera hur näringsutskottet hanterade den här frågan. Vi ska konstatera om vi har avvikande meningar i EU-nämnden eller inte. Jag kan gärna läsa upp hela den avvikande meningen och hålla en lång muntlig överläggning med departementets företrädare i frågan, men jag uppfattade att vi vid det här mötet bör fatta oss kort och lita på att man förde en adekvat diskussion i näringsutskottet. Om det inte var någon sådan diskussion i näringsutskottet är det näringsutskottets problem.

Vi vill föra fram vår avvikande mening, och vi har nu under sammanträdet lyckats jämkat oss, så att det blir något färre avvikande meningar, vilket kan vara en fördel i protokollet.

Anf. 226 JENS HOLM (V):

Det har ju varit två överläggningar med näringsutskottet. Det ena gällde en informationspunkt. Då hade vi från de rödgröna väldigt många synpunkter. Vi diskuterade många av dem, och Maud Olofsson satt och nickade och sade att hon skulle ta in massvis av dem. En del har tagits in, men annat har inte tagits in.

Sedan var det en ny överläggning i går. Då fortsatte man diskussionen. Jag tycker att alla dessa punkter har tagits upp i näringsutskottet på något av de två sammanträdena.

Anf. 227 ORDFÖRANDEN:

Vad vi nu diskuterar är beslutspunkten. Såvitt jag förstår var det i näringsutskottet också fråga om ett meddelande som var grund för diskussionen.

Jag kan sammanfatta diskussionen här med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende, men det finns två avvikande meningar – den ena från Socialdemokraterna och den andra från Vänsterpartiet och Miljöpartiet. De biläggs till nämndens protokoll.

Vi går vidare till punkt 10, Övriga frågor. Jag frågar statssekreteraren om det finns något att säga om punkt 10 e. Nej. Finns det några frågor om detta? Nej. Då lägger vi den punkten till handlingarna.

Tack så mycket för i dag!

Anf. 228 ORDFÖRANDEN:

Jag ber att få hälsa Birgitta Ohlsson välkommen till EU-nämnden i dag. Hon har hand om dagordningspunkt 3 som gäller direktiv om konsumenträttigheter. Enligt våra anteckningar har detta nu blivit en informationspunkt under Övriga frågor. Stämmer det?

Anf. 229 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Ja, herr ordförande, det stämmer.

Anf. 230 ORDFÖRANDEN:

Bra. Då har statsrådet möjlighet att vara relativt översiktlig.

Anf. 231 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Jag besökte civilutskottet i tisdags, och då diskuterade vi den här frågan. Det fanns en bred majoritet för regeringens linje vad gäller konsumenträttsdirektivet. Som ordföranden nämnde har detta som tidigare var en dagordningspunkt nu förvandlats till en informationspunkt. Det är inte längre någon diskussions- eller beslutspunkt över huvud taget.

Det belgiska ordförandeskapet hade hoppats nå en överenskommelse inför det kommande rådsmötet, men man har sett att det har fallerat och att det inte finns tillräckligt stöd för det. Framför allt är det två punkter där man nu bedömer att det inte finns tillräckligt stöd för gemensamma regler. Det gäller vissa delar av direktivet – inte direktivet i dess helhet. Regeringens linje är att det ska vara full harmonisering, men det finns alltså två punkter där man inte har stöd för gemensamma regler. Det ena gäller fel i vara, och det andra är oskäligen avtalsvillkor. Detta gör att det belgiska ordförandeskapet vill stryka dessa delar helt.

Diskussionen kommer i stället att fortsätta. Då handlar det om distansavtal och vad man kallar för avtal utanför fasta affärslokaler. Ni som också sitter i civilutskottet var med och diskuterade den här frågan ganska ingående i tisdags.

Från regeringens sida ställer vi oss bakom det belgiska ordförandeskapet i att man stryker delar av direktivet. Vi tycker att det är bättre att ta ett steg tillbaka i det här läget än att riskera att det blir dåliga kompromisser, vilket kan vara fallet. Nu finns det uppenbara låsningar i förhandlingarna, och dem försöker vi komma över. Det blir säkert anledning att återkomma senare i detta ärende.

Anf. 232 ÅSA ROMSON (MP):

Ordförande! Jag skulle vilja fråga hur ministern ser på det här direktivet. Om totalharmonisering är uppdraget för direktivet är det väldigt känsligt hur det avgränsas mot annan konsumentpolitik. Det är ju inte

meningen att vi ska ha totalharmonisering på hela konsumentpolitikens område, eller hur ser ministern på det? Inom vilka gränser är regeringen öppen för att diskutera totalharmonisering, och vilka nackdelar kan man se med det? Man vill ju bedriva en mer långtgående konsumentpolitik.

Anf. 233 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, ministern! I civilutskottet anmälde Vänsterpartiet avvikande mening som också handlar om harmonisering kontra möjligheten att vidmakthålla eller införa hårdare nationella krav. Nu inser jag att det inte är aktuellt i och med att detta har blivit en informationspunkt, men vi har naturligtvis kvar vår uppfattning i själva sakfrågan inför de kommande förhandlingarna.

Anf. 234 ORDFÖRANDEN:

Det finns kanske anledning att komma tillbaka med den avvikande meningen.

Anf. 235 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Herr ordförande! Låt mig först säga något när det gäller Åsa Romsons och Miljöpartiets ståndpunkt. Den princip som vi utgår ifrån är full harmonisering. Det handlar givetvis om att man måste kunna kombinera detta med ett högt konsumentskydd. Som jag sade i civilutskottet häromdagen ser vi, om vi tittar på den svenska lagstiftningen, att vi på väldigt många fält kommer att få ett bättre konsumentskydd om man genomför full harmonisering. Det är inte så att Sverige är bäst i test på alla punkter. På en del fronter jobbar vi fortfarande för att det ska gå i rätt riktning, men vi bedömer att både ur solidarisk aspekt och för svenska konsumenter blir det bättre att man har full harmonisering.

I och med att det är en informationspunkt i dag vill jag betona att det inte finns något konkret förslag just nu. Det är också viktigt att betona att Europaparlamentet inte heller har landat i frågan. Det är en ganska envis process som pågår nu. En del tror att vi kan lösa det inom kort, och andra tror att det kanske till och med kommer att stjälpas in på det ungerska ordförandeskapet. Olika partigrupper har lite olika ståndpunkter. Jag tror att jag får återkomma när vi har ett mer konkret förslag att ta ställning till.

Anf. 236 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i punkt 3. Statsrådet har två övriga frågor. Finns det någonting att säga om punkterna 10 a och b?

Anf. 237 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

Nej.

Anf. 238 ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi de två punkterna till handlingarna.

När det gäller Epscorådet finns det en punkt under Övriga frågor som i våra papper heter 19 f, 2010 års rapport om unionsmedborgarskapet.

Anf. 239 Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP):

2010/11:13

3 december

Herr ordförande! Det är en rapport som kommissionen presenterat som handlar om EU-medborgarskapet. Det är den första rapporten av den här karaktären i sitt slag. Det handlar om att man har initierat en process för att identifiera hinder för människors fria rörlighet på den inre marknaden och hur man ska stärka tilltron till den inre marknaden. Det är det som är själva målet. Det går ut på att föra en dialog och utbyta erfarenheter.

Anf. 240 ORDFÖRANDEN:

Tack för den informationen! Vi tackar också för i dag.

10 § Konkurrenskraft (inre marknaden)

Statsrådet Ewa Björling

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknaden) den 10 november 2010

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknaden) den 25–26 november 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknaden) den 10 december 2010

Anf. 241 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ewa Björling med medarbetare mycket välkomna. Till att börja med har vi en återrapport från den 25–26 november. Eftersom statsrådet inte har något att säga om den och det inte finns några frågor lägger vi den till handlingarna.

Vi går till dagordningspunkt 6 om den gamla kära patentfrågan. Den har varit uppe många gånger i nämnden. Det är en diskussionspunkt. Näringsutskottet har informerats många gånger i denna fråga, senast den 25 november. Det gäller förslag till fördjupat samarbete. Vi går direkt på det som är kärnfrågan inför fortsättningen, nämligen förslaget till fördjupat samarbete med mera.

Anf. 242 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Vi har diskuterat EU-patentet många gånger i nämnden. Jag var själv i näringsutskottet och talade om detta för inte så länge sedan. Nu ska det återigen behandlas vid KKR den 10 december. Då ska rådet diskutera vägen framåt för EU-patentet och möjligheten till fördjupat samarbete.

Som ni väl känner till ser vi fördjupat samarbete som vägen framåt nu eftersom det tyvärr står klart att rådet inte kan komma överens om EU-patentets översättningsarrangemang. Vid det senaste mötet i konkurrenskraftsrådet den 25 november förklarade kommissionen och rådets rätts-tjänst att de anser att fördjupat samarbete om EU-patentet är förenligt med EU-fördraget. Deras positiva besked är givetvis väldigt viktigt för den fortsatta processen. Det har ju funnits frågor om detta verkligen är förenligt.

Sverige och andra likasinnade medlemsstater arbetar nu för att samla tillräckligt många medlemsstater för att kunna rikta en officiell begäran till kommissionen om fördjupat samarbete så snart som möjligt. De flesta medlemsstater som hittills har yttrat sig om fördjupat samarbete ställer sig positiva till detta. Det gäller till exempel Tyskland, Frankrike och Storbritannien.

Spanien och Italien motsätter sig däremot fördjupat samarbete, och det är viktigt att vi som nu vill gå vidare kan få så brett stöd som möjligt i rådet.

När det gäller själva innehållet i det fördjupade samarbetet är det också viktigt att det kan accepteras av så många medlemsstater som möjligt, så att vi når så nära ett EU-patent som möjligt. Mot den bakgrunden anser vi att det ska baseras på kommissionens förslag till EU-patentförordning, den allmänna inriktningen om förordningen och rådsslutsatserna till den del de avser EU-patentet som antogs av konkurrenskraftsrådet den 4 december 2009, det vill säga under vårt ordförande-

skap, samt kommissionens förslag till förordning för EU-patentets över-sättningsregim med sådana tillägg som tidigare, främst nu i höst, har fått ett starkt stöd i rådet.

Vi hoppas att diskussionen vid KKR kommer att visa att det finns ett stöd för att gå vidare mot fördjupat samarbete. Vi hoppas också att kommissionen då ska ha fått en formell begäran om ett fördjupat samarbete, så att kommissionen kan presentera förslag så snart som möjligt.

Vi anser att det är oerhört viktigt att utnyttja det politiska tryck i förhandlingarna som har upparbetats under det belgiska ordförandeskapet.

Anf. 243 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta diskussionerna och förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 7 om en inre marknadsakt. Det är en besluts-punkt, och näringsutskottet har informerats. Draft Council conclusions on the Single Market Act är utdelat på bordet.

Anf. 244 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Senaste gången jag var i nämnden och berättade om Single Market Act hade kommissionen ännu inte presenterat sitt förslag. Det var oklart vilken produkt det skulle bli. Den ansvariga kommissionären Barnier talade själv om en blåbok, som ni minns, vilket är ett nytt uttryck.

Presentationen av Single Market Act sköts upp vid flera tillfällen på grund av att det fanns motsättningar inom kommissionen. Det gällde framför allt balansen mellan åtgärder som genom hållbar tillväxt och sysselsättning främst syftar till att stärka konkurrenskraften och åtgärder med en tydligare social inriktning som är ämnade att återställa förtroendet för den inre marknaden bland medborgarna.

Kommissionen presenterade slutligen den 27 oktober sitt förslag med 50 åtgärder för att skapa en verkligt konkurrenskraftig social marknadsekonomi under namnet På väg mot en inre marknadsakt. Notera ”på väg mot”!

I stället för att lansera ett slutligt paket av åtgärder lät kommissionen meddela att man öppnade för ett offentligt samråd där olika organisationer och aktörer i alla medlemsländer kan lämna synpunkter och rekommendera vilka förslag som bör prioriteras. Det samrådet pågår till den 28 februari. Först därefter, baserat på resultatet av samrådet, kommer ett slutligt paket av åtgärder att presenteras.

Kommissionens förslag står huvudsakligen på två ben. Det innebär konkret en del med åtgärdsförslag för att prioritera tillväxt och ökad konkurrenskraft och en annan del som syftar till att återskapa förtroendet bland medborgarna för inre marknaden.

Första delen innehåller åtgärder för att främja och skydda innovation och nyskapande, utveckla en digital inre marknad, förbättra affärsmöjligheterna för små och medelstora företag, öka det rättsliga och skattemässiga samarbetet och värna Europas globala konkurrenskraft.

Den andra delen innehåller en tydlig social dimension med åtgärder för att säkra kvaliteten för allmännyttiga tjänster, satsa på central infrastruktur, garantera rätten för arbetstagare att vidta kollektiva åtgärder,

2010/11:13
3 december

underlätta den fria rörligheten för personer och förstärka skyddet och underlätta för konsumenter vid gränsöverskridande handel.

Som komplement till dessa två huvudområden presenterar kommissionen också åtgärder för dialog, partnerskap och utvärdering för en bättre styrning av den inre marknaden.

Regeringen välkomnar att kommissionen presenterat förslaget till en inre marknadsakt och ser positivt på att flera av de prioriteringar som drivits från svensk sida också omfattas av kommissionens meddelande. Till dessa hör bland annat principen om hållbar tillväxt, utvecklingen av en digital inre marknad och ett gemensamt europeiskt patentsystem.

Det handlar om utbyggd transportinfrastruktur, förenklade regler för offentlig upphandling, tjänstesektorns viktiga roll, starkt konsumentfokus och standardisering. Regeringen arbetar aktivt för att större vikt ska läggas vid de åtgärder som främjar europeisk konkurrenskraft, för att det slutliga åtgärds paket som fastställs efter det offentliga samrådet under våren 2011 ska gå hand i hand med fortsatt öppenhet gentemot tredjeland och för att protektionistiska tendenser ska motarbetas.

Jag kan nämna att regeringen parallellt med kommissionens offentliga samråd gått ut med remiss för att ge möjlighet för svenska myndigheter och organisationer, arbetsmarknadens parter och civilsamhället i stort att lämna synpunkter på kommissionens förslag och samtidigt aktivt uppmuntra till deltagande i kommissionens samråd.

Vi ser samrådet och remissen som ett utmärkt tillfälle att uppmärksamma svenska aktörer på de möjligheter till handel, tillväxt och sysselsättning som den inre marknaden erbjuder redan i dag.

Vid mötet i KKR den 10 december kommer en diskussion att äga rum om kommissionens förslag och rådsslutsatser att antas, som fortfarande förhandlas i dag.

Jag avser framför allt att trycka på vikten av att den slutliga inre marknadsakten präglas av åtgärder som stärker Europas konkurrenskraft, att öppenheten mot tredjeland bibehålls och att protektionistiska krafter pressas tillbaka.

Anf. 245 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, handelsministern, för genomgången! Det finns en intressant historia bakom det här i form av Mario Montis rapport till EU-kommissionen. Den har varit lite omstridd därför att Mario Monti pekar ut såväl Laval- som Vikingdomen i rapporten som ett skäl till att förtroendet för den inre marknaden undergrävs, att man inskränker arbetstagarernas konflikträtt. Den formuleringen överlevde ett kort tag i EU-kommissionen tills den ströks bort på EU-kommissionens möte, och man tog bort hänvisningen till konflikträtten. Det tycker jag är mycket olyckligt. Jag tycker att Mario Monti pekar ut en central sak för att återvinna någon sorts förtroende för den inre marknaden och respekten för nationella lagar och avtal på det arbetsmarknadspolitiska området.

Därför har Vänsterpartiet tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet formulerat en avvikande mening som syftar till att justera detta. Den lyder som följer: För att den inre marknaden ska fungera på ett rimligt och balanserat vis krävs att den respekterar grundläggande fackliga rättigheter. Vi vill därför att Sverige driver i ministerrådet att rådets slutsatser klart ska klargöra att den fackliga konflikträtten inte får in-

Anf. 246 MARGARETA SANDSTEDT (SD):

Även vi från Sverigedemokraterna har tänkt anmäla avvikande mening. Det finns förvisso mycket saker som låter bra. Men det finns risk att kommissionens förslag kommer att bli rådsslutsatser, och då kommer vi att drabbas till exempel av ett utvidgat samarbete mellan EU:s förvaltningar. Nu vet vi inte hur det samarbetet kommer att se ut.

Vidare kommer det att bli krav på snabbare införande av EU-lagstiftning i medlemsstaterna, och det är någonting som vi från vårt parti inte vill se, därav avvikande mening.

Anf. 247 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Vi noterar avvikande meningar från Margareta Sandstedt, Sverigedemokraterna, och från Jonas Sjöstedt. Frågan om att inkludera en så kallad social klausul eller ett protokoll i inre marknadsakten har inte presenterats officiellt även om diskussioner har förekommit i kommissionen och också tidigare i samband med att Lissabonfördraget framförhandlades. Regeringens inställning då var att det skulle bli svårt att hitta en lösning som alla medlemsländerna kunde acceptera, med 27 olika modeller avseende arbetstagarnas rättigheter.

Som vi tidigare i dag sagt i riksdagen är den svenska modellen unik, och vi skulle riskera försämringar i vårt skydd för arbetstagarna om vi öppnade upp detta område. Regeringen anser att den stadga om grundläggande rättigheter som antagits utgör en bra lösning för att stärka arbetstagarnas ställning inom EU.

Anf. 248 JONAS SJÖSTEDT (V):

Jag beklagar att regeringen inte är beredd att driva den här frågan. Om man inte tar upp och föreslår detta är det garanterat att ingenting kommer att hända. Det är det här tillfället som ska användas för att ta upp diskussionen i ministerrådet och tydligt visa vad det är för inriktning på politiken man vill ha. Jag beklagar att man försitter den möjligheten.

Jag vill understryka att det vi i vår avvikande mening syftar till inte är en harmonisering av arbetsrätten utan respekt för värdlandets kollektivavtal och lagar vid arbete i andra EU-länder samt att man klargör att den fackliga konflikträtten inte får inskränkas. Det innebär långt ifrån någon harmonisering på EU-nivå av konflikträtten eller liknande.

Anf. 249 ORDFÖRANDEN:

Som jag uppfattat står även Socialdemokraterna och Miljöpartiet bakom den avvikande meningen.

Jag sammanfattar på följande sätt: Det finns två avvikande meningar. Den ena är inriktad på det som Jonas Sjöstedt nyss läste upp om arbetstagarnas rättigheter och fackliga rättigheter. Den andra, från Sverigedemokraterna, inriktar sig på kritik mot överstatlighet i det här sammanhanget. De här två avvikande meningarna är oliklydande.

Därmed finner jag att det finns stöd för regeringens här intagna ståndpunkt.

Vi går vidare till punkt 8, Rättslig ram för hasardspel och vadslagning. Det är en beslutspunkt.

Anf. 250 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Rådsslutsatser om rättslig ram för hasardspel och vadslagning behandlar en rad olika frågor. Det gäller gränsöverskridande spelfrågor. Det handlar om behovet av nationella tillsynsmyndigheter i medlemsstaterna och deras eventuella roll, om behovet av ett effektivt samarbete mellan tillsynsmyndigheterna rörande spelfrågor och om att bidrag från statliga lotterier eller lotterier som är licensierade av behöriga statliga myndigheter kan spela en viktig roll för samhället till exempel via så kallade good causes.

Regeringen anser att föreliggande rådsslutsatser är balanserade och att ett antagande av dem inte skulle föranleda någon åtgärd från Sveriges sida. Regeringen anser därför att Sverige borde kunna ställa sig bakom dem.

Det faktum att anordnandet av spel och lotterier, det vill säga spelområdet, är ett icke-harmoniserat område inom EU-rätten följer av slutsatserna.

Jag ska vidare säga att just när det gäller nationella tillsynsmyndigheter ligger Sverige i framkant. Det är klart att vi välkomnar om andra medlemsländer gör på samma sätt som vi.

Anf. 251 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Jag har inget att invända mot det som ministern har redogjort för eller det vi har fått i dokumenten.

Jag har en liten fråga: Finns det någon som helst risk enligt regelverket att vi skulle tvingas tillåta spelformer som i dag inte är tillåtna i Sverige?

Anf. 252 CARINA OHLSSON (S):

Det förekommer redan spelformer som inte är tillåtna i Sverige. Till och med kan det förekomma reklam och tävlingar på tv där alla inte ens vet att de är otillåtna. Det finns olika sätt som diskuteras. Förekommer det bilaterala diskussioner? Finland har till exempel ett förslag. Det kunde vara intressant att höra. Det gäller Internetspel som är otillåtna men som förekommer i ganska hög grad i Sverige.

Anf. 253 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Till Jonas Sjöstedt vill jag säga att nej, risken ökar inte. Jag ser det här snarare så att det kommer att vara bättre kontroll och bättre tillsyn.

Den andra frågan ska jag lämna över till Ylva Aversten. Hon kan lite mer i detalj kommentera spelformer som inte är tillåtna.

Anf. 254 Departementssekreterare YLVA AVERSTEN:

Om jag förstod frågan rätt undrade Carina Ohlsson lite grann hur regleringen av reklam för och marknadsföring av spel är i Sverige. Vår nuvarande lagstiftning har ett så kallat främjandeförbud. Det innebär att det är förbjudet att främja illegalt spel, spel som inte anordnas av sådana

svenska aktörer som har tillstånd i Sverige. Det är alltså förbjudet att främja spel. Om man till exempel har en annons i en tidning är det egentligen förbjudet enligt svensk lag.

Det här främjandeförbudet prövades i EU-domstolen i somras i målet Gerdin och Sjöberg. Jag vet inte om nämnden har hört talas om det, men där prövades främjandeförbudet. Frågan var om främjandeförbudet var i enlighet med den Europarättsliga lagstiftningen. Då kom EU-domstolen fram till att så var fallet. Det är det vi har.

Rådsslutsatserna behandlar egentligen inte alls marknadsföring, utan det är som handelsministern sade tillsynsmyndigheter och samarbete mellan medlemsstaterna som tas upp på agendan. Det är önskvärt att vi kan samarbeta i de här frågorna, för det är väldigt olika lagstiftning i de olika medlemsländerna. Till exempel står Malta för en liberal spelmarknad medan Sverige har en ganska strikt spelmarknad.

Anf. 255 KARL SIGFRID (M):

Det fungerar så i praktiken att det finns spel som kommer från Malta som man kan spela var som helst i världen över nätet, bland annat i Sverige. Spelutredningen i Sverige föreslog den lite problematiska åtgärden att man skulle blockera spelsajter och så vidare. Jag vet inte om den typen av förslag ligger i det här. Det skulle vara intressant att höra om spel över nätet som är tillgängliga var som helst i världen oavsett på vilken server spelet finns är någonting som berörs av det här, och i så fall på vilket sätt?

Anf. 256 Departementssekreterare YLVA AVERSTEN:

Rådsslutsatserna behandlar ingenting av det som du pratar om. Det belgiska ordförandeskapet hade en mycket ambitiös agenda från början. De ville ta med detta, men det har sorterats ut. Precis som det sägs här kom det en spelutredning i Sverige 2008 som föreslog två alternativa lösningar. Den ena är att man till viss del öppnar upp vadhållning på sport. För att kunna kontrollera att de som inte har licens för det inte är verksamma, som det ser ut nu, har det föreslagits IP-blockeringar och blockering av webbsajter. Det är dock ingenting som förekommer i Sverige och inte heller på Europeanivå.

Anf. 257 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ställningstagande i punkt 8.

Vill statsrådet säga något om punkterna 10 c och d under Övriga frågor?

Anf. 258 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Om frågan gällande tjänstedirektivet och lägesrapportering tänkte jag säga några ord. Den frågan kom upp på nederländsk begäran som kort informationspunkt under rådsmötet.

Kommissionen kommer att informera om hur läget ser ut vad gäller genomförandet av direktivet i medlemsstaterna. Det välkomnar vi naturligtvis. Vi har tidigare efterlyst en regelbunden lägesrapportering för att

kunna upprätthålla trycket i frågan om att implementera tjänstedirektivet fullt ut.

Kommissionen kommer också att informera rådet om den process om ömsesidig utvärdering som precis har avslutats. Det syftar till att säkerställa att medlemsstaterna gjort likartade bedömningar av vad som omfattas och vad som är förenligt med tjänstedirektivet, för att tjänsteleverantörerna ska kunna känna sig trygga med att otillåtna krav har utmönstrats i alla medlemsstater.

Det är första gången om den här arbetsmetoden prövas inom EU. Den svenska erfarenheten så här långt är att processen har varit givande och givit konkreta resultat. Det har också främjat bättre förståelse länderna emellan för varandras krav avseende tillhandahållande av tjänster.

Mot den bakgrunden kan det enligt regeringens mening därför övervägas om ömsesidig utvärdering kan användas som metod även på andra lagstiftningsområden. Det som har varit ett problem för oss när vi implementerar ny EU-lagstiftning i ett gott syfte – för att det ska bli enklare för konsumenter och företagare – är just att vi samtidigt tänker olika i de olika länderna och skapar nya hinder. Det som nu gjorts har varit väldigt bra men också, det ska sägas, relativt tidskrävande.

Anf. 259 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar Ewa Björling med medarbetare för i dag.

Anf. 260 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Jag önskar trevlig helg och hoppas att alla får vara ute i den härliga snön!

1 § Ekonomiska och finansiella frågor..... 1

Anf. 1	ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2	Finansminister ANDERS BORG (M)	1
Anf. 3	ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 4	ÅSA ROMSON (MP)	5
Anf. 5	Finansminister ANDERS BORG (M)	5
Anf. 6	ÅSA ROMSON (MP)	5
Anf. 7	Finansminister ANDERS BORG (M)	6
Anf. 8	ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 9	Finansminister ANDERS BORG (M)	6
Anf. 10	BO BERNHARDSSON (S)	7
Anf. 11	JONAS SJÖSTEDT (V).....	8
Anf. 12	Finansminister ANDERS BORG (M)	9
Anf. 13	BO BERNHARDSSON (S)	11
Anf. 14	ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 15	Finansminister ANDERS BORG (M)	11
Anf. 16	ÅSA ROMSON (MP)	11
Anf. 17	ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 18	Finansminister ANDERS BORG (M)	12
Anf. 19	ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 20	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	12
Anf. 21	Finansminister ANDERS BORG (M)	12
Anf. 22	ORDFÖRANDEN.....	13
Anf. 23	JONAS SJÖSTEDT (V).....	13
Anf. 24	Finansminister ANDERS BORG (M)	13
Anf. 25	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 26	Finansminister ANDERS BORG (M)	14
Anf. 27	ORDFÖRANDEN.....	14
Anf. 28	Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 29	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 30	Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 31	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 32	Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 33	ORDFÖRANDEN.....	15
Anf. 34	Finansminister ANDERS BORG (M)	15
Anf. 35	MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	16
Anf. 36	Finansminister ANDERS BORG (M)	16
Anf. 37	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 38	Finansminister ANDERS BORG (M)	16
Anf. 39	ORDFÖRANDEN.....	16
Anf. 40	Finansminister ANDERS BORG (M)	16
Anf. 41	ORDFÖRANDEN.....	16

2 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (socialpolitik)..... 17

Anf. 42	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 43	Statssekreterare RAGNWI MARCELIND.....	17
Anf. 44	ORDFÖRANDEN.....	17
Anf. 45	Statssekreterare RAGNWI MARCELIND.....	17

Anf. 46 ÅSA ROMSON (MP)	17
Anf. 47 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 48 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	18
Anf. 49 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 50 LENNART AXELSSON (S)	18
Anf. 51 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 52 ÅSA ROMSON (MP)	18
Anf. 53 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	18
Anf. 54 ORDFÖRANDEN	18
Anf. 55 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	19
Anf. 56 LENNART AXELSSON (S)	19
Anf. 57 CARINA OHLSSON (S)	19
Anf. 58 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	19
Anf. 59 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	19
Anf. 60 Departementssekreterare LINA PASTOREK	20
Anf. 61 MARGARETA SANDSTEDT (SD)	20
Anf. 62 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 63 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	20
Anf. 64 ORDFÖRANDEN	21
Anf. 65 ÅSA ROMSON (MP)	21
Anf. 66 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	21
Anf. 67 ÅSA ROMSON (MP)	21
Anf. 68 Statssekreterare RAGNWI MARCELIND	21
Anf. 69 ÅSA ROMSON (MP)	21
Anf. 70 JONAS SJÖSTEDT (V)	21
Anf. 71 ORDFÖRANDEN	22
Anf. 72 JONAS SJÖSTEDT (V)	22
Anf. 73 LENNART AXELSSON (S)	22
Anf. 74 ORDFÖRANDEN	22
3 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (socialpolitik)	23
Anf. 75 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 76 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	23
Anf. 77 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 78 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	24
Anf. 79 ORDFÖRANDEN	25
Anf. 80 JONAS SJÖSTEDT (V)	25
Anf. 81 JOHAN LINANDER (C)	25
Anf. 82 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	25
Anf. 83 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 84 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	26
Anf. 85 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 86 ÅSA ROMSON (MP)	27
Anf. 87 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	27
Anf. 88 ORDFÖRANDEN	27
Anf. 89 EVA-LENA JANSSON (S)	27
Anf. 90 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	27
Anf. 91 ÅSA ROMSON (MP)	27
Anf. 92 JONAS SJÖSTEDT (V)	28
Anf. 93 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M)	28
Anf. 94 JONAS SJÖSTEDT (V)	28

Anf. 95 ORDFÖRANDEN.....	28
Anf. 96 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M).....	28
Anf. 97 JONAS SJÖSTEDT (V).....	29
Anf. 98 EVA-LENA JANSSON (S).....	29
Anf. 99 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	29
Anf. 100 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M).....	29
Anf. 101 ORDFÖRANDEN.....	30
Anf. 102 ÅSA ROMSON (MP).....	30
Anf. 103 Statsrådet ULF KRISTERSSON (M).....	30
Anf. 104 Ämnesrådet STEFAN OSCARSON (S).....	30
Anf. 105 ORDFÖRANDEN.....	31

4 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (sysselsättning).....	32
Anf. 106 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 107 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	32
Anf. 108 ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 109 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	32
Anf. 110 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 111 JONAS SJÖSTEDT (V).....	33
Anf. 112 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	33
Anf. 113 ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 114 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	34
Anf. 115 ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 116 MARGARETA SANDSTEDT (SD).....	35
Anf. 117 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 118 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	36
Anf. 119 ÅSA ROMSON (MP).....	36
Anf. 120 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	36
Anf. 121 ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 122 Arbetsmarknadsminister HILLEVI ENGSTRÖM (M).....	37
Anf. 123 ORDFÖRANDEN.....	38

5 § Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt

konsumentfrågor (hälso- och sjukvård).....	39
Anf. 124 ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 125 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	39
Anf. 126 ORDFÖRANDEN.....	39
Anf. 127 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	39
Anf. 128 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 129 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	40
Anf. 130 ORDFÖRANDEN.....	40
Anf. 131 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	41
Anf. 132 ORDFÖRANDEN.....	41
Anf. 133 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	41

Anf. 134	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 135	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	42
Anf. 136	ORDFÖRANDEN	42
Anf. 137	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	43
Anf. 138	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 139	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	43
Anf. 140	ORDFÖRANDEN	43
Anf. 141	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	43
Anf. 142	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 143	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 144	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 145	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 146	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	44
Anf. 147	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	44
Anf. 148	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 149	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	44
Anf. 150	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 151	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	44
Anf. 152	ORDFÖRANDEN	44
Anf. 153	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	45
Anf. 154	ORDFÖRANDEN	46
Anf. 155	JENS HOLM (V)	46
Anf. 156	PYRY NIEMI (S).....	46
Anf. 157	ÅSA ROMSON (MP)	46
Anf. 158	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	47
Anf. 159	ORDFÖRANDEN	47
Anf. 160	ÅSA ROMSON (MP)	47
Anf. 161	Statssekreterare MAGNUS KINDBOM	47
Anf. 162	PYRY NIEMI (S).....	48
Anf. 163	ÅSA ROMSON (MP)	48
Anf. 164	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 165	JENS HOLM (V)	49
Anf. 166	PYRY NIEMI (S).....	49
Anf. 167	ORDFÖRANDEN	49
Anf. 168	ÅSA ROMSON (MP)	49
Anf. 169	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 170	PYRY NIEMI (S).....	50
Anf. 171	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 172	PYRY NIEMI (S).....	50
Anf. 173	ORDFÖRANDEN	50
Anf. 174	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	50
Anf. 175	LENNART AXELSSON (S)	51
Anf. 176	Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (KD).....	51
Anf. 177	ORDFÖRANDEN	51
6 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (jämförddhet).....	52
Anf. 178	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 179	Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	52
Anf. 180	ORDFÖRANDEN	52
Anf. 181	JENS HOLM (V)	52
Anf. 182	ORDFÖRANDEN	53

Anf. 183	ÅSA ROMSON (MP)	53
Anf. 184	Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	53
Anf. 185	BO BERNHARDSSON (S)	53
Anf. 186	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 187	BO BERNHARDSSON (S)	53
Anf. 188	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 189	Statsrådet NYAMKO SABUNI (FP)	53
Anf. 190	ORDFÖRANDEN	53
Anf. 191	JENS HOLM (V)	54
Anf. 192	ORDFÖRANDEN	54
7 §	Sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor (integration)	55
Anf. 193	ORDFÖRANDEN	55
Anf. 194	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	55
Anf. 195	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 196	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	56
Anf. 197	ÅSA ROMSON (MP)	56
Anf. 198	ORDFÖRANDEN	56
Anf. 199	Statsrådet ERIK ULLENHAG (FP)	56
Anf. 200	ORDFÖRANDEN	56
8 §	Konkurrenskraft (industri)	57
Anf. 201	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 202	Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN	57
Anf. 203	ORDFÖRANDEN	57
Anf. 204	Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN	57
Anf. 205	JENS HOLM (V)	58
Anf. 206	CARINA OHLSSON (S)	58
Anf. 207	Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN	58
Anf. 208	ORDFÖRANDEN	58
Anf. 209	Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN	59
Anf. 210	JENS HOLM (V)	60
Anf. 211	ÅSA ROMSON (MP)	60
Anf. 212	Statssekreterare CATHARINA HÅKANSSON BOMAN	60
Anf. 213	Departementssekreterare JOHAN STÅLHAMMAR	61
Anf. 214	ORDFÖRANDEN	61
Anf. 215	BO BERNHARDSSON (S)	61
Anf. 216	JENS HOLM (V)	61
Anf. 217	ORDFÖRANDEN	61
Anf. 218	JENS HOLM (V)	61
Anf. 219	ORDFÖRANDEN	62
Anf. 220	ÅSA ROMSON (MP)	62
Anf. 221	HANS ROTHENBERG (M)	62
Anf. 222	BO BERNHARDSSON (S)	62
Anf. 223	HANS ROTHENBERG (M)	62

Anf. 224	EVA-LENA JANSSON (S)	62
Anf. 225	ÅSA ROMSON (MP)	62
Anf. 226	JENS HOLM (V)	62
Anf. 227	ORDFÖRANDEN	63
9 §	Konkurrenskraft (konsumentfrågor)	64
Anf. 228	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 229	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	64
Anf. 230	ORDFÖRANDEN	64
Anf. 231	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	64
Anf. 232	ÅSA ROMSON (MP)	64
Anf. 233	JONAS SJÖSTEDT (V)	65
Anf. 234	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 235	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	65
Anf. 236	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 237	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	65
Anf. 238	ORDFÖRANDEN	65
Anf. 239	Statsrådet BIRGITTA OHLSSON (FP)	66
Anf. 240	ORDFÖRANDEN	66
10 §	Konkurrenskraft (inre marknaden)	67
Anf. 241	ORDFÖRANDEN	67
Anf. 242	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	67
Anf. 243	ORDFÖRANDEN	68
Anf. 244	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	68
Anf. 245	JONAS SJÖSTEDT (V)	69
Anf. 246	MARGARETA SANDSTEDT (SD)	70
Anf. 247	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	70
Anf. 248	JONAS SJÖSTEDT (V)	70
Anf. 249	ORDFÖRANDEN	70
Anf. 250	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	71
Anf. 251	JONAS SJÖSTEDT (V)	71
Anf. 252	CARINA OHLSSON (S)	71
Anf. 253	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	71
Anf. 254	Departementssekreterare YLVA AVERSTEN	71
Anf. 255	KARL SIGFRID (M)	72
Anf. 256	Departementssekreterare YLVA AVERSTEN	72
Anf. 257	ORDFÖRANDEN	72
Anf. 258	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	72
Anf. 259	ORDFÖRANDEN	73
Anf. 260	Statsrådet EWA BJÖRLING (M)	73